

ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน
ของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
**Students' Opinions to Instructional Process of Public
Administration Major of Phetchabun Rajabhat University**

นายชุมพร บุญราช

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ประเภททั่วไป
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากบุคคลหลาย ๆ ท่านด้วยกัน โดยเฉพาะ ได้งบประมาณจากสถาบันวิจัยและพัฒนา จำนวน 10,000 บาท ในการใช้จ่าย ในการดำเนินงานวิจัย ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้นักวิจัยมือใหม่ อย่างผู้วิจัย ในการทำวิจัย จนรายงานวิจัยสมบูรณ์ ขึ้นมาได้ ขอขอบคุณอาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ทุกท่านที่คอยให้กำลังใจ และช่วยเหลือ จนงานวิจัยนี้สำเร็จลงได้ และขอขอบใจ นักศึกษา ที่ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล จนได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ในการนำมาวิเคราะห์ประเมินผล และขอขอบคุณ อาจารย์ที่ปรึกษาทุกท่าน ที่ได้สละเวลาอันมีค่ากรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขงานวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์ การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ในครั้งนี้มีอาจสำเร็จลุล่วงไปได้ถ้าไม่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลหลาย ๆ ท่าน ที่ได้กล่าวมาแล้วนี้

ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณทุกท่านที่ได้กล่าวมาแล้ว ณ ที่นี้ หากการศึกษาวิจัยเรื่องนี้มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ ทางผู้วิจัยขอมอบแด่ผู้ที่ให้ความสนใจทุกท่านที่จะนำไปศึกษาต่อ

นายชุมพร บุญราช

หัวข้อการวิจัย ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของ
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ผู้วิจัย นายชุมพร บุญราช

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์” มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ 2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวนทั้งหมด 221 คน ใช้วิธีการสำรวจกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร่ ยามาเน่ จากแบบสอบถามที่มีลักษณะปลายปิดจำนวน 2 ตอนและปลายเปิดจำนวน 1 ตอน รวมทั้งหมด 3 ตอน

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านเนื้อหาวิชา และ ด้านการจัดการเรียนการสอน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหาวิชา อยู่ในระดับมากทุกข้อ ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากทุกข้อ และด้านการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พบว่า ควรมีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม ควรกระชับเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น และควรมีการใส่ใจในการออกเกรดนักศึกษาให้เร็วขึ้น

คำสำคัญ การจัดการเรียนการสอน

Research Title Students' Opinions to Instructional Process of Public
Administration Major of Phetchabun Rajabhat University

Author Mr. Choornporn Boonraj

Abstract

The objectives of the research "Students' Opinions to Instructional Process of Public Administration Major of Phetchabun Rajabhat University" consisted of 2 main objectives: the first objective was to study students' opinion consequences to the instructional process of Public Administration major of Phetchabun Rajabhat university and the second one was to study students' suggestions about the instructional process of Public Administration major of Phetchabun Rajabhat university.

According to the study, 221 students of Public Administration major were subjected as a sampling group; however, they were randomized by the Taro Yamane formula to answer the questionnaire with two parts in close-end questions and one part in open-ended questions.

The results of the students' opinions to the instructional process of Public Administration major of Phetchabun Rajabhat university showed that the overall scale of 3 consequences were Assessment and Evaluation, Subject Contents, and Instruction respectively. While consideration on every question of each issue Subject Contents, Instruction and Assessment and Evaluation were all on a high level respectively.

The students' suggestions to the instructional process of Public Administration major showed that the program should provide suitable activities, define contents coherent to the instruction, offer more opportunities for the students to participate in the activities and pay attention to grading for the students in time.

Keyword Instruction

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอน.....	5
ความหมายและองค์ประกอบการเรียนการสอน.....	5
การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ.....	12
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	19
คุณสมบัติที่สำคัญของอาจารย์ผู้สอนที่มีประสิทธิภาพ.....	21
สื่อการเรียนการสอน.....	25
การวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอน.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	37

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	42
 บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	 43
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
 บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	 51
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	51
สมมุติฐานการวิจัย.....	51
วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
สรุปผลการวิจัย	53
อภิปรายผลการวิจัย	54
ข้อเสนอแนะ.....	55
 บรรณานุกรม.....	 56
ภาคผนวก.....	60
แบบสอบถาม.....	61
ประวัติผู้วิจัย.....	66

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ จำแนกตามชั้นปี.....	38
ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ และระดับชั้นปี.....	42
ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน.....	43
ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ด้านเนื้อหาวิชา.....	44
ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	45
ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ด้านการวัดผลและประเมินผล.....	46
ตารางที่ 7 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์.....	47

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
แผนภูมิที่ 1 ระบบการเรียนการสอน	9
แผนภูมิที่ 2 แนวทางดำเนินการจัดการเรียนการสอน	11
แผนภูมิที่ 3 ขั้นตอนการประเมินผล	31
แผนภูมิที่ 4 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	36

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาในทุกระดับการศึกษาเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงในบริบทของการพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ทำให้ประเทศไทยต้องแข่งขันกับนานาประเทศบนเวทีโลก เพื่อให้ประเทศมีศักยภาพในการแข่งขัน ยืนหยัดได้อย่างมั่นคงและมีศักดิ์ศรีในสังคมโลก ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนา “คน” และ “คุณภาพคน” การพัฒนาการศึกษาในช่วงเปลี่ยนผ่านจึงได้กำหนดประเด็นที่สำคัญของการปฏิรูปการศึกษานั้นคือ การปฏิรูปการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ถือว่าเป็นกฎหมายที่ส่งผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาอย่างแท้จริง แนวคิดของการปฏิรูปการเรียนรู้กำหนดไว้ในหมวดที่ 4 แนวทางการจัดการศึกษามาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ได้กำหนดสาระสำคัญให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ อาทิ การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา และส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

การจัดการเรียนการสอนทางสังคมศาสตร์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ที่ผ่านมาได้ดำเนินการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาชาติ และตอบสนองความต้องการขององค์กรและหน่วยงานเป็นสำคัญ ด้วยเหตุผลดังกล่าวมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์จึงได้รับอนุมัติ จากสภาประจำราชภัฏเพชรบูรณ์ ให้เปิดสอนโปรแกรมวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ได้ใน พ.ศ. 2539 โดยรับนักศึกษาเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาคปกติเป็นรุ่นแรกจำนวน 1 หมู่เรียน

(40 คน) และเปิดรับนักศึกษาภาค กศ.บป. (การศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ) เปิดสอน เสาร์ – อาทิตย์
รุ่นแรก จำนวน 2 หมู่เรียน

ในปี พ.ศ. 2541 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ได้สำรวจความต้องการของประชาชนที่จะศึกษา
ต่อในโปรแกรมวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ในกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารระดับท้องถิ่น ตั้งแต่ผู้ใหญ่บ้าน
กำนัน สมาชิก อบต. สจ.รวมทั้งผู้สนใจทั่วไป และได้เปิดการเรียนการสอนภาคพิเศษในวันเสาร์ – อาทิตย์
(กศ.ปช. : การศึกษาสำหรับปวงชน) ให้กับคนกลุ่มนี้ขึ้น และเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2547
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เรื่อง
พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีผลให้สถาบันราชภัฏที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ
พ.ศ. 2538 มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ทั้งนี้ในปีการศึกษา 2554 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ รับผิดชอบการผลิตบัณฑิตสาย
รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต บริหารจัดการโดยคณะกรรมการประจำหลักสูตร คือ กลุ่มวิชา
สังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ปัจจุบันสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ได้เปิดให้มีการเรียน
การสอนในภาคปกติและภาคพิเศษ (เสาร์ – อาทิตย์) ที่อาคาร 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่ศึกษากฎเกณฑ์ทางสังคม
และเป็นศาสตร์ที่กว้าง หายขอบข่ายอยาก ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ ที่ดี นักศึกษาจะต้องมีโอกาสได้ศึกษาจากวิชาหลายแขนงที่เกี่ยวกับสังคมศาสตร์

ดังนั้น การสอนของอาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์นั้น นอกจากจะสอนวิชาที่ศึกษา
มาแล้ว ยังต้องสอนวิชาหลายวิชาที่เกี่ยวข้องกับสังคมศาสตร์ ซึ่งปัญหาที่พบคือความเชี่ยวชาญในการสอน
วิชานั้น ผู้ที่ไม่ได้เรียนรู้และไม่เข้าใจในการสอน ย่อมไม่เข้าใจปัญหาของนักศึกษาและไม่สามารถสอนให้
ได้ผลดี บางกรณีอาจารย์ผู้สอน ไม่คุ้นเคยหรือไม่เข้าใจระบบการจัดการเรียนการสอน ทำให้ไม่สามารถ
จัดการเรียนการสอนของตนเองให้เข้ากับความต้องการของมหาวิทยาลัย และความต้องการของนักศึกษา
ได้ ดังนั้นจึงพบว่าบางครั้งผู้สอนมักจะไม่ทำตามหลักสูตรหรือแผนการสอนที่กำหนดไว้ ทำให้นักศึกษา
ไม่ได้เรียนบางเรื่องบางหัวข้อ ส่งผลให้การเรียนการสอนในวิชานั้นไม่บรรลุเป้าหมายนักศึกษาก็ขาด
คุณภาพตามที่มุ่งหวังเอาไว้

จากสภาพการณ์ดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยในฐานะเป็นอาจารย์ผู้สอน ที่ได้มีโอกาสสอนสาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มาเป็นระยะเวลาหนึ่ง ได้ตระหนักเห็นถึงความสำคัญ
ของการจัดการเรียนการสอน และปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่อาจเกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะ
ศึกษาถึงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสน
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

สมมติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2555 จำนวน 494 คน จำนวน 22 หมู่เรียน
2. ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษาแบ่งเป็นดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ แบ่งออกเป็นกลุ่มต่างๆ ได้แก่ เพศ อายุ และระดับชั้นปี

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน ของสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ใน 3 ด้าน ดังนี้

- 3.2.1 ด้านเนื้อหาวิชา
- 3.2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 3.2.3 ด้านการวัดผลและประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอน หมายถึง ความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติของอาจารย์ในการจัดกิจกรรมเพื่อถ่ายทอดความรู้หรือคำแนะนำแก่ผู้เรียน โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ประกอบด้วย เนื้อหาวิชา การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล

อาจารย์รัฐประศาสนศาสตร์ หมายถึง อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ปีการศึกษา 2555

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2555

เนื้อหาวิชา หมายถึง บทเรียนที่จะนำมาสอนตรงตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ตอบสนองความต้องการของนักศึกษาได้และมีประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการในการจัดกิจกรรมเพื่อถ่ายทอดความรู้ และส่งเสริมความถนัดหรือพัฒนาตามศักยภาพของผู้เรียน ซึ่งจัดโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักศึกษามีส่วนร่วมและมีความสนใจในการเรียน อาจารย์ผู้สอนมีเทคนิคการสอนดี มีความรับผิดชอบสูง

การวัดผลและประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่ดำเนินการควบคู่กับกระบวนการจัดการเรียนการสอน รวมทั้ง ก่อน ระหว่าง และหลังเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น การวัดผลและการประเมินผล โดยการวัดผลจะต้องใช้วิธีการและเครื่องมือในการวัด ส่วนการประเมินผลจะเป็นการตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้ข้อมูลจากการวัดผล ตามเกณฑ์ที่กำหนด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน ของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
2. ได้ทราบถึงข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน ของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอน

- ความหมายและองค์ประกอบการเรียนการสอน
- การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
- การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- คุณสมบัติที่สำคัญของอาจารย์ผู้สอนที่มีประสิทธิภาพ
- สื่อการเรียนการสอน
- การวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอน

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอน

1.1 ความหมายและองค์ประกอบการเรียนการสอน

ความหมายการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้ให้นักศึกษาเกิดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีจุดหมาย โดยมีหลักสูตรเป็นกรอบกำหนดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ต้องมีการวางแผนการจัดการอย่างมีระบบ ถือว่าการจัดการเรียนการสอนเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาเพราะมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษา

การสอน หมายถึง กิจกรรมของบุคคล ซึ่งมีหลักการและเหตุผล เป็นกิจกรรมที่บุคคลที่ใช้เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้ ดังนั้น การสอนจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญในด้านต่างๆ 4 ด้าน คือ (ชุตีรัตน์ เจริญสุข, 2545 : 25 – 26)

1. ด้านหลักสูตร หมายถึง การศึกษาจุดหมายของการศึกษา ความเข้าใจในจุดประสงค์รายวิชา ตลอดจนการเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น

2. ด้านการสอน หมายถึง การเลือกวิธีการสอนและเทคนิคการสอนที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้นักศึกษาบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้

3. ด้านการวัดผล หมายถึง การเลือกวิธีวัดผลที่เหมาะสม และสามารถวิเคราะห์ได้

4. ด้านการประเมินผลการสอน หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลการสอนทั้งหมดได้ ตั้งแต่การวางจุดประสงค์ในการเรียนรู้ การเลือกเนื้อหาวิธีสอน ตลอดจนความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของการวัดผลที่ผู้สอนได้กระทำไป

การสอนมีใช้อยู่ 2 คำ (ชูติรัตน์ เจริญสุข, 2545 : 25 – 26)

1. การสอน (Teaching) หมายถึง การถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปสู่ผู้ศึกษา

2. การเรียนการสอน (Instruction) หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวกับการสอน เช่น การใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมระหว่างการสอน เป็นต้น

คำว่า “การเรียนการสอน ” มีความหมายในเชิงปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับนักศึกษา เป็นกระบวนการสองทาง คือ เป็นการให้และการรับความรู้ที่เกิดขึ้นพร้อมๆ กันทั้งฝ่ายผู้สอนเป็นฝ่ายให้ความรู้โดยพิจารณาการสอนตอบสนองของนักศึกษาด้วย (วันเพ็ญ จันทรเจริญ, 2542 : 13)

การเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องเนื่องกันระหว่างการสอนของผู้สอนและการเรียนของนักศึกษา เป็นการกระทำหรือ ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นทั้ง 2 ฝ่าย คือ ทั้งสองฝ่ายผู้สอนและฝ่ายนักศึกษา โดยมีเป้าหมายหลักที่จะทำให้ นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ (วันเพ็ญ จันทรเจริญ, 2542 : 13)

การสอน หมายถึง กิจกรรมในการให้ความรู้ หรือให้คำแนะนำ เพราะว่าการสอนมีความหมายครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ ทั้งหมด การสอนเป็นงานอย่างหนึ่งของผู้สอนที่มีจุดประสงค์เพื่อช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ ถึงแม้ว่าการเกิดการเรียนรู้นั้น ในบางครั้งอาจจะเกิดขึ้นได้เองโดยไม่ต้องได้รับคำแนะนำอะไรจากผู้ใดเลยก็ได้ แต่ในการให้ความรู้หรือในการให้คำแนะนำนั้น จำเป็นต้องมีกระบวนการ (Process) ในการให้ความรู้หรือให้คำแนะนำและในการให้คำแนะนำนั้นผู้สอนต้องให้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย จึงจะทำให้ นักศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ง่ายขึ้น และกิจกรรมต่างๆ ทั้งหมดที่กล่าวไว้นั้น อาจหมายถึงสิ่งพิมพ์รูปแบบ บทเรียนทางโทรทัศน์ หุ่นจำลอง ฯลฯ ผู้สอนมีหน้าที่เป็นผู้จัดกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ ให้กับนักศึกษาหรือในขณะเดียวกัน นักศึกษาที่อาจทำหน้าที่เป็นผู้จัดกิจกรรมต่างๆ ทั้งหมด เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ของตัวนักศึกษาเองก็ได้ (สุคนธ์ ภูริเวทย์, 2548 : 177 – 78)

ด้วยเหตุนี้ การเรียนการสอนจึงถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญของการจัดการศึกษาหรือกล่าวได้ว่า เป็นหัวใจของกิจกรรมทั้งหมดที่จัดให้มีขึ้นในสถานศึกษา จากแนวความคิดของการศึกษา สรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนหมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตร

ไปใช้ โดยมีความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้สอน นักศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้องในการจัดรูปแบบของการเรียนการสอน การใช้เทคนิคการสอน รวมทั้งถึงการติดตามวัดผล ประเมินผล เพื่อให้แน่ใจว่ากระบวนการที่ดำเนินไปนั้นสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาได้อย่างแท้จริง

องค์ประกอบการเรียนการสอน

เดวิด แซนฟอร์ด (David Sanford, 1972 : 17 – 18 อ้างถึงใน ชุตริตน์ เจริญสุข 2545 : 30) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการเรียนการสอนไว้ 6 ประการ คือ

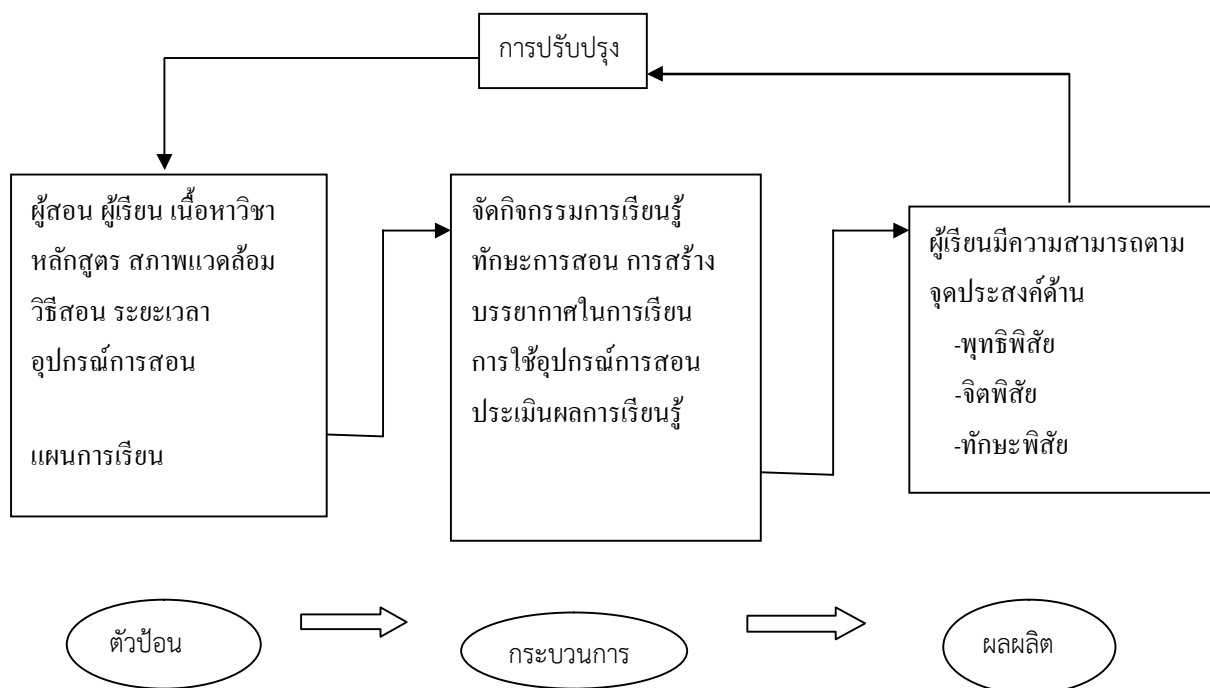
1. ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา หลักสูตรและโปรแกรมการศึกษาเป็นเสมือนแนวทางการพัฒนากำลังคนระดับสูงของประเทศ ให้มีความสามารถ ตลอดจนมีเจตคติอันพึงประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลในสังคม หลักสูตรจึงเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนการสอน
2. ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ในการสอน คุณภาพของอาจารย์นั้นเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงคุณภาพของสถาบันการศึกษา ตลอดจนคุณภาพของนักศึกษาในสถาบันนั้นๆ เนื่องจากผู้สอน อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเงื่อนไขต่างๆ ในการเรียนเพื่อบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร (ทิพย์วัลย์ สุรินยา และคณะ, 2539 : 13) อาจารย์ผู้สอนจึงมีอิทธิพลในการพัฒนานักศึกษา กล่าวคือ เป็นทั้งปัจจัยส่งเสริม และอุปสรรคของการเรียนรู้ เพราะผู้สอนเป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งในห้องเรียน ซึ่งส่งผลถึงบรรยากาศของการเรียนในห้องเรียนด้วย จนกล่าวได้ว่าหลักสูตรนั้นแม้ว่าจะดีเพียงใดก็ตามจะนำไปใช้ไม่ได้ผล ถ้าหากไม่เปลี่ยนพฤติกรรมผู้สอน
3. ด้านบุคลิกภาพของอาจารย์ นอกจากการแสดงออกของอาจารย์จะเป็นแบบอย่างให้แก่ นักศึกษาแล้วยังทำให้การสอนดำเนินไปด้วยดี เนื่องจากการแสดงออกหรือบุคลิกภาพของอาจารย์ที่ดี เช่น อาจารย์มีกิริยา ท่าทางดี อารมณ์ดี และความเห็นอกเห็นใจนักศึกษา และจะเป็นสิ่งที่ทำให้นักศึกษาเกิดความสนใจในตัวอาจารย์และวิชาที่อาจารย์สอน ซึ่งฉลอง บุญญานันต์ และศุภชัย สุกรวรรณ (2529 : 98) ได้สรุปผลการวิจัยต่างๆเท่าที่รายงานว่าบุคลิกภาพและบุคลิกภาพและคุณลักษณะต่าง ของผู้สอนที่แสดงออกมาในท่าขณะทำหน้าที่สอนและปฏิบัติต่างๆ นั้น มีผลกระทบและเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการเรียนการสอน
4. ด้านอุปกรณ์การสอน หมายถึง สื่อทุกชนิดที่นำมาประกอบการเรียน การสอน เพื่อให้ นักศึกษาเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้สอนสามารถถ่ายทอดความรู้ทัศนคติ และทักษะไปยังนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสำคัญของอุปกรณ์การเรียนการสอนนี้ วิจิตร ศรีสอ้าน(2518 : 52 – 53) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนการสอนจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น ระบบการวัดผลที่มีประสิทธิภาพ ระบบบริการห้องสมุด วัสดุทัศนศึกษา ศูนย์หนังสือ

วัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา และเทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งมีสิ่งเหล่านี้จะช่วยเร้าความสนใจให้นักศึกษาสนใจที่จะเรียน การขาดอุปกรณ์การสอนจึงเป็นอุปสรรคหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอนไม่บรรลุผลตามเจตจำนงของการศึกษา

5. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา จากการศึกษาของ ลี โคแกน (Lee Cogan, 1974 : 135 – 139) สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษากับอาจารย์จะทำให้ผลการเรียนดีขึ้น และพรูธลี อาชาวาร์จ (2525 : 232) ได้กล่าวว่าความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์กับนักศึกษานั้น จะเป็นพื้นฐานของสภาพการณ์เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนที่ดีขึ้น แต่ถ้าหากความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาไม่ดีเท่าที่ควรก็จะทำให้ประสิทธิภาพการสอนน้อยลง และเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ กับความผูกพันต่อสถาบันและการคงอยู่ หรือการออกจากสถาบันก่อนสำเร็จการศึกษา

6. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน เป็นการพิจารณาตัดสินประสิทธิภาพและคุณค่าของการนำหลักสูตรไปใช้ ช่วยให้ทราบถึงความเจริญงอกงามและความสามารถของนักศึกษาตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ช่วยให้ผู้สอนรู้จักนักศึกษาดีขึ้นรวมถึงทำให้ทราบเกี่ยวกับการสอนและข้อบกพร่องต่างๆ ในการเรียนการสอนตลอดจนบริการต่างๆ ที่สถาบันจัดให้นักศึกษาเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขและปรับปรุงให้ดีขึ้น

ระวีวรรณ ศรีครามครัน (2545 : 1 – 27) กล่าวว่า ระบบของการทำงานโดยทั่วไปจะประกอบด้วย ตัวป้อน (Input) กระบวนการ (process) ผลผลิต (output) และการประเมินผลย้อนกลับ (feedback) ระบบการเรียนการสอนในสถานศึกษา หรือในชั้นเรียนก็เช่นเดียวกัน ตัวป้อนของกระบวนการเรียนการสอนจะประกอบด้วย ผู้สอน นักศึกษา จุดมุ่งหมายของหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้หรือเนื้อหาวิชา มาตรฐานการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนานักศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และอื่นๆ แล้วจึงนำมาจัดทำเป็นแผนการเรียนรู้ สำหรับกระบวนการนั้น จะเป็นการนำแผนการเรียนรู้มาใช้หรือดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน ซึ่งจะต้องประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลาย รวมทั้งการมีทักษะการสอนของผู้สอน และการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนเพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการเรียนรู้ของนักศึกษา รวมทั้งดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียนสำหรับช่วงเวลานั้น ในด้านความรู้ความสามารถ ทักษะในเนื้อหาวิชานั้น ทุกๆ ด้าน เช่น พุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย และเมื่อประเมินประสิทธิผลของนักศึกษาแล้ว จึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อดำเนินการปรับปรุง ตัวป้อนและกระบวนการต่อไป ซึ่งสามารถสรุประบบการเรียนการสอนได้ดังแผนภูมิ 1

แผนภูมิ 1 ระบบการเรียนการสอน (ระวีวรรณ ศรีคร้ามครัน, 2545 : 2)

การสอนสอนที่ได้อย่างถูกต้องนั้น จะมีลักษณะของการเป็นระเบียบ เป็นระบบ และมีความต่อเนื่องของการดำเนินงานซึ่งควรจะเริ่มตั้งแต่การกำหนดแผนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้จากนักศึกษา การประเมินผลการสอนของผู้สอนและการปรับปรุงการสอน อาจจะกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบจะมีลักษณะของการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. ผู้สอนสำรวจสภาพแวดล้อมต่างๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษานักศึกษา เนื้อหาสาระของวิชาที่จะดำเนินการสอนในช่วงชั้น หรือในชั้นปีที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลต่างๆ ซึ่งจะสามารถนำมาเป็นทรัพยากรประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. ผู้สอนจะต้องนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ นำมากำหนดแผนการเรียนรู้โดยกำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ หรือมาตรฐานการเรียนรู้ การจัดเนื้อหาสาระวิชาให้สอดคล้องกัน กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ และอุปกรณ์การสอน
3. จัดเตรียมและสร้างสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ โดยการผลิตสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระวิชาที่จะให้นักศึกษาเกิดการ

เรียนรู้ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนใจ ให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์จริงหรือใกล้เคียงและการสร้างแบบทดสอบ

4. ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางที่กำหนดไว้ โดยจัดให้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม ทำให้กิจกรรมการเรียนรู้เป็นที่น่าสนใจ และนักศึกษาเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

5. ประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาตามแนวทางการประเมินผลที่ได้กำหนดไว้ เพื่อตรวจสอบพฤติกรรม และความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษา ตามเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

6. ผู้สอนจะต้องประเมินผลย้อนกลับ จากผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียนและประเมินผลการสอนของตนเอง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

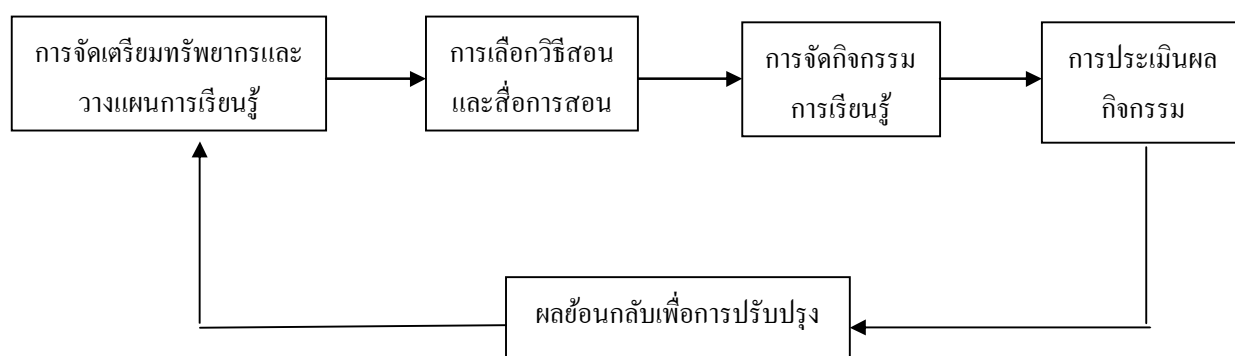
การจัดระบบการเรียนการสอนในชั้นเรียน จะต้องประกอบด้วยแนวทางการดำเนินงานเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การจัดเตรียมทรัพยากรและวางแผนการสอน ผู้สอนจะต้องสำรวจปัญหาของการสอนว่าเกิดจากอะไร และสิ่งใดเป็นอุปสรรคสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้นเกิดประสิทธิภาพ ผู้สอนควรจะนำสิ่งใดมาเป็นส่วนประกอบเพิ่มเติม รวมทั้งพิจารณาว่าสื่อชนิดใดที่เหมาะสมสำหรับตนเองและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นอกจากนี้จะต้องสำรวจทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ในสถานศึกษา หรือสภาพแวดล้อมของชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ เพื่อให้สามารถนำมาใช้เสริมกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพขึ้น นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงและสามารถลงมือปฏิบัติได้ เช่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือการรู้จักและได้สัมผัสวัสดุต่างๆ จากนั้นจึงนำมากำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมการเรียนรู้และจึงนำข้อมูลต่างๆ มาจัดเตรียมแสดงผลงาน กำหนดเวลาหรือวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

2. การเลือกวิธีการสอนและสื่อการสอน ผู้สอนต้องศึกษาเนื้อหาสาระวิชาที่จะสอน ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระวิชากับวิธีการสอน ซึ่งมีอยู่หลายรูปแบบด้วยกัน รวมทั้งการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงจุดประสงค์ของการเรียนรู้ และเนื้อหาสาระวิชาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เช่นเดียวกับการใช้สื่อการสอน ซึ่งจะต้องให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา เวลา สภาพของห้องเรียน และเหมาะสมกับวัย และความสนใจของนักศึกษาด้วย

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นขั้นต้นที่สำคัญที่สุดของระบบการเรียนการสอน ซึ่งผู้สอนจะเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้แล้ว ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

4. การประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการสอน ซึ่งจะเป็นการตรวจสอบ หรือทดสอบความสามารถในการเรียนรู้ หรือความสำเร็จของนักศึกษาให้ตรงตามจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ รวมทั้งประเมินการสอนของผู้สอนในเวลาเดียวกัน และจะเป็นการพิจารณาผลที่ได้ เพื่อนำมาประเมินผลย้อนกลับ สำหรับนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงการสอนต่อไป ขั้นตอนในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวสรุปได้ดังแผนภูมิ 2

แผนภูมิ 2 แนวทางดำเนินการจัดการเรียนการสอน (ระวีวรรณ ศรีศรีรัมย์, 2545 : 5)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนจะต้องมีความสามารถมีความรู้ และมีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน ซึ่งผู้สอนที่มีประสบการณ์ในด้านการสอนจะสามารถปรับกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้เหมาะสมกับนักศึกษา เนื้อหาสาระวิชา สภาพแวดล้อม และสถานการณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ผู้สอนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับการสอน และความรู้ในด้านเนื้อหาสาระวิชาที่จะสอน การจัดสภาพแวดล้อมและการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน เอกสารหลักสูตรและโปรแกรมการสอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษา ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาและสภาพแวดล้อมของชุมชน ตลอดจนความรู้ในด้านจุดมุ่งหมายของการศึกษา ทั้งในด้านจิตพิสัยที่มุ่งให้นักศึกษา เพื่อช่วยให้การสอนของผู้สอนประสบความสำเร็จได้

นอกเหนือจากความรู้ในด้านต่างๆ แล้ว ผู้สอนจะต้องรู้จักการคิดอย่างมีเหตุผล มีความสามารถในการตัดสินใจ ปรับปรุง หรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเป็นระบบ รวมทั้งมีทักษะการสอนทั้ง 3 ประเภท คือ ทักษะการสอนก่อนเข้าชั้นเรียน ทักษะในระหว่างการสอน และทักษะหลังจากการสอนเสร็จสิ้นแล้ว รวมทั้งความสัมพันธ์ของทักษะที่ต่อเนื่องกัน ซึ่งจะทำให้ผู้สอนสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่าองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนได้แก่เนื้อหาวิชา คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน การจัดการเรียนการสอน ความสัมพันธ์กับนักศึกษาสื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล ซึ่งในทางปฏิบัติแล้ว ผู้สอนจะเป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดแผนการสอน ถ่ายทอดความรู้ จัดบรรยากาศการเรียนการสอนและจัดประสบการณ์ร่วมกับนักศึกษาโดยอาศัยสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง

1.2 การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนการสอนเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา ฉะนั้นการจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญอย่างยิ่ง ผู้วิจัยได้สรุปลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่ดีดังต่อไปนี้

1. การจัดการเรียนการสอนความตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนด และควรให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้ ความสามารถ หรือมีพฤติกรรมตรงตามจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้น ผู้สอนอาจจะบอกจุดประสงค์ของการเรียนสำหรับการสอนในคาบเวลานั้นๆ ให้นักศึกษาได้เข้าใจอย่างชัดเจนก่อนการสอน รวมทั้งกำหนดแนวทางหรือวิธีการประเมินผลนักศึกษาให้ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ (ระวีวรรณ ศรีศรีรัมย์, 2543 : 14 – 27)

2. ต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอนนั่นคือ จัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนด้วยการกระทำ และได้รับประสบการณ์ตรงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เน้นกระบวนการคิดอย่างมีระบบและมีเหตุผล มุ่งให้นักศึกษารู้จักการเรียนรู้ รู้จักคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ รู้จักทำให้รู้แก้ปัญหาด้วยตนเอง เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นนิสัยติดตัวผู้เรียนไป สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ และทำให้การเรียนมีความหมายมากยิ่งขึ้น (กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา, 2539 : 4 – 5; พิพัฒน์ วิเชียรสุวรรณ, 2540 : 79 – 80; สุวิทย์ มูลคำ, 2541 : 2 – 3) การสร้างแนวคิด หรือระบุแนวทางในการเรียนให้แก่นักศึกษา จะทำให้นักศึกษาสามารถคิดค้นหาความรู้ได้ถูกต้องตามแนวทางที่กำหนด ไม่ออกนอกกรอบหรือแนวความคิดไปมากนัก กรอบหรือแนวคิดดังกล่าว ผู้สอนอาจจะกำหนดเป็นคำถาม การยกตัวอย่าง หรือการกำหนดหัวข้อเรื่องสำหรับการสนทนา

แลกเปลี่ยน และเสนอความคิดเห็น การกำหนดแนวคิดดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนที่เรียนด้วยโอกาส แสดงความคิดเห็น เพิ่มความมั่นใจในการเรียนมากขึ้น และทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนา ศักยภาพของตนเอง เห็นความสำคัญของแนวคิดของตนเองและผู้อื่นทำให้การเรียนการสอนเป็น กิจกรรมที่น่าสนใจ (ระวีวรรณ ศรีคร้ามครัน, 2543: 14 – 27) นอกจากนี้ยังควรส่งเสริมความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์และการแสดงความคิดเห็น ซึ่งผู้สอนควรจะใจกว้างยอมรับฟังคำถาม และความคิดเห็นของผู้เรียน ไม่ควรแสดงท่าทางเบื่อหน่าย หรือดัดบท ส่งเสริมกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น งาน ศิลปะ ภาษา ดนตรี นาฏศิลป์ และการทดลองทางด้านวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ความเจริญด้านต่างๆ มักเกิดความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ จึงควรมีกิจกรรมส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่ม

3. สอนเนื้อหาวิชาให้เกิดความเข้าใจ ในการสอนเนื้อหาวิชาให้แก่นักศึกษานั้น ผู้สอนจะต้องให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาวิชาอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายประการสำคัญของการ สอนที่มีประสิทธิภาพ การที่นักศึกษามีความเข้าใจลึกซึ้งในเนื้อหาวิชาอย่างแท้จริง 2 – 3 หัวข้อ ย่อมจะดีกว่าให้นักศึกษาเข้าใจอย่างกว้างๆ หรือเพียงผิวเผินในหลายๆ หัวข้อ ดังนั้นผู้สอนจะต้อง มุ่งให้นักศึกษาเข้าใจ และมีความรู้ในแนวคิด หรือหลักการเฉพาะในเรื่องที่เห็นว่าสำคัญๆ โดยที่ ผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกเนื้อหาวิชาในบทเรียนที่เห็นว่าเหมาะสมเพื่อฝึกให้นักศึกษารู้จักการคิด อย่างมีเหตุผล มีการเตรียมการสอนล่วงหน้า จะช่วยทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น บรรลุจุดหมายได้ อย่างไรก็ตามผู้สอนควรพิจารณาสอนเนื้อหาวิชาที่มีความสมดุลกันระหว่าง ความลุ่มลึกของเนื้อหาวิชาที่จะสอน กับความกว้างของเนื้อหาวิชาด้วย (ระวีวรรณ ศรีคร้ามครัน, 2543 : 14 – 27)

4. สนับสนุนให้นักศึกษาทุกคนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ (กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา, 2539 : 4 – 5) ไม่ยึดหลักสูตรเป็นบรรทัดฐานตายตัว สามารถยืดหยุ่นได้ตามความ เหมาะสมกับสถานการณ์ ส่งเสริมความเจริญงอกงามให้แก่ผู้เรียนให้ครบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้าน สติปัญญา ด้านอารมณ์ และด้านร่างกาย และควรคำนึงถึงพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคลของ ผู้เรียน ทั้งทางด้านพันธุกรรม วิทยาความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งล้วนแต่ เป็นตัวแปรในการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอนต้องค้นหาเทคนิควิธีการในการจัดกิจกรรม ประสิทธิภาพ สื่อการสอน ให้เหมาะสมกับผู้เรียน (กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา, 2539 : 4 – 5; สุวิทย์ มูลคำ, 2541 : 2 – 3) มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมี ผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดี (สุวิทย์ มูลคำ, 2541 : 2 – 3)

5. ควรริเริ่มจากการเรียนรู้ สิ่งที่ไม่ใกล้ตัวไปหาสิ่งที่ไกลตัว จากบทเรียนที่ง่ายไป ยาก หรือเริ่มจากสิ่งที่เป็นรูปแบบธรรมไปหาสิ่งที่เป็นนามธรรม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้ง่าย

ขึ้นทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้จักสถานการณ์ที่มีความหมาย และสนองความต้องการของนักศึกษา สานต่อจากพื้นฐานความรู้เดิม และพื้นฐานทางวัฒนธรรม ของนักศึกษา (กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา, 2539 : 4 – 5) และความเริ่มจากตัวอย่างไปหากฎเกณฑ์ จะทำให้ผู้เรียนค้นหาข้อสรุปหรือค้นความจริงได้ รวมทั้งเกิดความคิดรวบยอดได้ดีด้วย อีกอย่าง การสอนเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ดังนั้น ผู้สอนจึงควรคิดดัดแปลงกระบวนการสอนให้หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนสนใจ ไม่เบื่อหน่าย (สุวิทย์ มูลคำ, 2541 : 2 – 3) และผู้สอนควรจัดวิธีการเรียนการสอนให้มีรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและเงื่อนไขของท้องถิ่น (กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา, 2539 : 4 – 5; พิพัฒน์ วิเชียรสุวรรณ, 2540 : 79 – 80)

6. ฝึกหัดให้นักศึกษารู้จักคิดใคร่ครวญ ไตร่ตรองด้วยตนเอง และในขณะเดียวกัน เรียนรู้จากการแลกเปลี่ยน และทำงานร่วมกับผู้อื่น (กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา, 2539 : 4 – 5; สุวิทย์ มูลคำ, 2541 : 2 – 3) ให้ผู้เรียนรู้จักการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยฝึกความรับผิดชอบ ความเป็นผู้นำและผู้ตาม อันประกอบด้วยการระดมสมอง สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม ซึ่งผู้เรียนจะได้นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตต่อไป (พิพัฒน์ วิเชียรสุวรรณ, 2540 : 79 – 80) การดำเนินการสอนในชั้นเรียน ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงนักศึกษาซึ่งเรียนร่วมกันในชั้นเรียนในลักษณะของสังคมกลุ่มเพื่อน เนื่องจากการสอนในชั้นเรียนไม่ใช่การมีปฏิสัมพันธ์เฉพาะผู้สอนกับผู้เรียนเป็นรายคนเท่านั้น ดังนั้นการคำนึงถึงกลุ่มเพื่อนของผู้เรียนซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ เช่นเดียวกัน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะของกลุ่มการเรียนรู้ หรือการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) จึงเป็นสิ่งที่ทำให้นักศึกษาสนใจการเรียนมากขึ้น อย่างไรก็ตามการจัดกลุ่มให้แก่ผู้เรียนผู้สอนจะต้องคำนึงถึงสภาพภูมิหลังของผู้เรียน กลุ่มเพื่อน และเมื่อจัดการเรียนในลักษณะดังกล่าวแล้วจะทำให้นักศึกษารู้จักการทำงานร่วมกัน สามารถพัฒนาทักษะการพูดในด้าน การปรึกษาหารือ มีความมั่นใจในการเสนอความคิดเห็น รวมทั้งมีความรู้ในด้านเนื้อหาสาระวิชา เช่นเดียวกัน (ระวีวรรณ ศรีศรีรัตน, 2543 : 14 – 27)

7. สร้างบรรยากาศให้เหมาะสมกับผู้เรียนทั้งในแง่สิ่งแวดล้อมและอารมณ์ของผู้เรียน เช่น การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ห้องเรียน ให้สะอาด สวยงาม และร่มรื่น ผู้สอนควรจะมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีอารมณ์ดี เป็นกันเองกับผู้เรียน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน เป็นต้น และพัฒนาห้องสมุดเพื่อการค้นคว้าวิจัย พัฒนาระบบหอพักและสภาพแวดล้อมต่างๆ เพื่อเสริมบรรยากาศของการเรียนรู้ (พิพัฒน์ วิเชียรสุวรรณ, 2540 : 79 – 80)

8. ต้องเสริมกำลังใจให้แก่ผู้เรียน โดยการกล่าวชมเชย และให้รางวัลในช่วงเวลา และสถานการณ์ที่เหมาะสม (ระวีวรรณ ศรีศรีรัตน, 2543 : 14 – 27) สามารถสร้างเสริม

บรรยากาศที่ดีในการเรียนได้ ทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน และเป็นการสนับสนุนพฤติกรรมที่เหมาะสมของผู้เรียน อย่างไรก็ตามวิธีการเสริมกำลังใจผู้เรียนแบบหนึ่งอาจจะเหมาะสมและได้ผลดีสำหรับผู้เรียนบางคน และอาจจะไม่ได้ผลสำหรับผู้เรียนบางคนหนึ่งก็ได้ซึ่งในกรณีนี้ ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษา เข้าใจ รู้จักลักษณะนิสัย ความต้องการของผู้เรียนด้วยและหาวิธีการอื่นเพื่อเสริมกำลังใจให้แก่ผู้เรียนได้ตรงตามความต้องการ

จุดประสงค์ของการเสริมกำลังใจผู้เรียน ซึ่งอาจจะเป็นการกล่าวชมเชย ให้รางวัล หรือวิธีการอื่นๆ นั้น มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีการประพฤติ ปฏิบัติ หรือมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อไป การเสริมกำลังใจของผู้เรียน ควรจะมีลักษณะเป็นธรรมชาติ แบบง่ายๆ ไม่ต้องยุ่งยากมากนัก และให้ผู้เรียนในห้องรับรู้ อาจจะกล่าวชมเชยผู้เรียนที่ตอบคำถามได้ถูกต้อง จะดีกว่าการให้ของรางวัลเฉพาะคน หรือกล่าวชมเชยอย่างมากเกินไป ผู้เรียนจะรู้สึกว่ามีไม่ความจริงได้ ดังนั้นการกล่าวชมเชยผู้เรียนเป็นการเสริมกำลังใจชนิดหนึ่ง ซึ่งผู้สอนควรจะต้องคำนึงในเรื่องต่อไปนี้

- 1) กล่าวชมเชยในลักษณะธรรมดาๆ แบบธรรมชาติ ตามความเป็นจริงไม่มากเกินไป
- 2) พูดด้วยน้ำเสียงที่แสดงความจริงใจ
- 3) ควรระบุพฤติกรรมที่ดีของผู้เรียนในการกล่าวชมเชยนั้นๆ
- 4) ในบางครั้งควรกล่าวชมเชยผู้เรียนเป็นการส่วนตัว ซึ่งผู้เรียนบางคนอาจจะอายเมื่อผู้สอนกล่าวชมเชยต่อหน้าเพื่อน
- 5) กล่าวชมเชยผู้เรียน เมื่อผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดี เป็นการสนับสนุนและเสริมกำลังใจ ทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น
- 6) ควรใช้คำพูดในหลายๆ รูปแบบ ไม่ควรพูดเหมือนกันทุกๆ ครั้ง
- 7) ควรกล่าวชมเชยผู้เรียนโดยใช้คำพูดพร้อมๆ กับน้ำเสียง การแสดงสีหน้า หรือใช้การแสดงกิริยาประกอบ (Nonverbal) (ระวีวรรณ ศรีศรีรามกรัน, 2543 : 14 – 27)
9. เชื่อมโยงวิธีการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชากับสภาพปัญหาและประสบการณ์ในชีวิตจริง (พิพัฒน์ วิเชียรสุวรรณ, 2540 : 79 – 80; สุวิทย์ มูลคำ, 2541 : 2 – 3) ส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้จากปัญหาจริง ประสบการณ์จริง ซึ่งจะทำได้สามารถเชื่อมโยงศาสตร์ต่างๆ ที่เรียนรู้สู่การมองปัญหาและแก้ปัญหาอย่างเป็นองค์รวมและครบวงจร (กษมา วรวรรณ ณ อรุณยา, 2539 : 4 – 5; สุวิทย์ มูลคำ, 2541 : 2 – 3) สนองความต้องการของนักศึกษาโดยสานต่อจากพื้นฐานความรู้เดิมและความรู้ทางด้านวัฒนธรรมของนักศึกษา (สุวิทย์ มูลคำ, 2541 : 2 – 3)

10. สื่อความหมายที่ชัดเจน เป็นกระบวนการสำคัญที่จะทำให้การสอนประสบความสำเร็จได้ การสื่อความหมายของผู้สอนโดยการพูด การเขียน การแสดงกิริยาอาการ การแสดงออกทางสีหน้าเหล่านี้ ผู้สอนจะต้องสื่อความหมายให้ชัดเจน เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเข้าใจหรือแปลความหมายได้อย่างถูกต้องตรงตามความประสงค์ของผู้ส่งความหมาย ในบางครั้งนักศึกษาไม่สามารถเข้าใจการสื่อความหมายของผู้สอน เนื่องจากสำนวนการพูดไม่มีความชัดเจน คลุมเครือ ไม่คุ้นเคยกับน้ำเสียง สำนวนที่ใช้ของผู้ส่งความหมายหรือบรรยากาศรอบชั้นเรียน ไม่ส่งเสริมการสื่อความหมายที่ดี เช่น มีเสียงอื่นๆ รบกวน เป็นต้น

การดำเนินการสอนอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนจะต้องสนใจการสอนของตนเองว่า นักศึกษาจะสามารถเข้าใจการสื่อความหมายหรือไม่ ดังนั้นเมื่อสอนไปสักระยะหนึ่งจึงควรหยุด การสอนชั่วคราว และถามความเข้าใจของผู้เรียน ซึ่งอาจจะให้ผู้เรียนบางคน หรือทั้งชั้นช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้สอนไปแล้ว ซึ่งจะเป็นการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน แล้วแก้ไขความเข้าใจของผู้เรียนให้ถูกต้องด้วย

นอกจากการสื่อความหมายให้แก่ นักศึกษาในด้านการพูดแล้ว การฟังก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน ผู้สอนควรฟังคำตอบจากผู้เรียนด้วยความสนใจ ทบทวนคำตอบของผู้เรียนโดยการสรุป และถามย้ำให้แน่ชัดว่าเป็นคำตอบที่ผู้เรียนต้องการจะตอบ เพื่อแสดงให้เห็นว่าสอนเข้าใจการสื่อความหมายของผู้เรียน (ระวีวรรณ ศรีคร้ามครัน, 2543 : 14 – 27)

11. ใช้คำถามที่เหมาะสม การถามและใช้คำถามที่ดีและเหมาะสม เป็นส่วนหนึ่งของการสอนที่มีประสิทธิภาพ การถามคำถามในชั้นเรียนจะเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาสนใจการเรียนได้เช่นเดียวกัน การถามคำถามที่ดี ที่เหมาะสมจะทำให้ นักศึกษาต้องสนใจที่จะคิดค้นหาคำตอบตลอดเวลาของการเรียน อย่างไรก็ตามแนวทาง การตั้งคำถามที่เหมาะสม ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่อไปนี้คือ

1) ถามได้ตรงตามจุดประสงค์ ซึ่งในบางครั้งอาจจะใช้คำถามเพื่อถามความรู้ ความจำของผู้เรียน เป็นคำถามพื้นฐาน (Lower-level) สำหรับคำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น สามารถเปรียบเทียบ สรุปข้อคิดเห็น คิดวิเคราะห์ได้ จะเป็นคำถามในระดับที่สูงขึ้นมา (Higher-level)

2) ใช้คำถามให้ชัดเจน ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ว่าผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนตอบคำถามในแนวใด การใช้คำถามที่กำกวม ไม่ชัดเจน หรือถามคำถามเป็นจำนวนมากในหลายๆด้าน จะทำให้ผู้เรียนสับสน และไม่สามารถตอบคำถามในแนวทางที่ถูกต้องได้

3) ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน การใช้คำถามที่คืบนั้นจะทำให้ผู้เรียนสนใจที่จะตอบได้อย่างถูกต้องและมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนในชั้นเรียน การที่ผู้เรียนตอบคำถามผิดและไม่สนใจจะตอบคำถาม ผู้สอนจะต้องพิจารณาทบทวนใช้คำถามใหม่ซึ่งอาจจะใช้คำถามที่ไม่ชัดเจนก็ได้

4) เว้นระยะเวลาให้ผู้เรียนตอบ เมื่อถามคำถามไปแล้วควรเว้นระยะเวลาเพื่อให้ผู้เรียนได้คิดหาคำตอบ หรือเรียกให้ผู้เรียนคนอื่นตอบคำถามอีกครั้ง หรือตั้งคำถามใหม่การเว้นระยะเวลาดังกล่าวนั้น ส่วนใหญ่แล้วผู้สอนจะตั้งคำถามในระดับสูง (Higher-level) ซึ่งจะส่งเสริมให้นักศึกษาใช้เหตุในการตอบคำถามนั้น (ระวีวรรณ ศรีศรีรามครัน, 2543 : 14 – 27)

12. ทบทวนความรู้ที่เรียนไปแล้ว และสรุปบทเรียนในท้ายชั่วโมง พื้นฐานความรู้เดิมของนักศึกษามีความสำคัญต่อการเรียนรู้ในเรื่องต่อไป ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องทบทวนความรู้ของนักศึกษา ก่อนที่จะให้นักศึกษาเรียนรู้เนื้อหาวิชาใหม่ต่อไป การทบทวนความรู้ที่ไม่ใช่การถามคำถามถึงข้อหาเรื่องที่ผู้เรียนได้เรียนไปแล้ว รวมทั้งการกล่าวทบทวนกิจกรรมที่ได้เรียนรู้ ซึ่งจะเป็นการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ที่จะเรียนต่อด้วย (ระวีวรรณ ศรีศรีรามครัน, 2543 : 14 – 27)

การสรุปบทเรียนเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการสอน ทั้งนี้ผู้เรียนบางคนอาจจะจำบทเรียนได้ดี เมื่อผู้สอนสรุปบทเรียนในท้ายชั่วโมง ดังนั้นในการจัดทำแผนการเรียนรู้การสรุปบทเรียนควรเป็นส่วนหนึ่งที่จะต้องกำหนดไว้ในแผนการเรียนรู้ การสรุปบทเรียนนั้นผู้สอนอาจจะให้ผู้เรียนออกมาทบทวนสิ่งที่เรียนไปแล้วให้เพื่อนๆ ฟัง ผู้สอนช่วยแก้ไขข้อผิดพลาด หรือข้อบกพร่องและเสริมความเข้าใจบางตอนให้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้การสรุปท้ายบทเรียนยังเป็นแนวทางในการเชื่อมโยงความคิด และเนื้อหาวิชาที่จะเรียนในบทเรียนต่อไปสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้เห็นภาพของการเรียนรู้ และเนื้อหาวิชาที่ได้เรียนไปแล้วกับความสัมพันธ์ของเนื้อหาวิชาที่กำลังเรียนรู้ และเนื้อหาวิชาที่จะเรียนต่อไป (ระวีวรรณ ศรีศรีรามครัน, 2543 : 14 – 27)

13. จัดบทเรียนให้มีการฝึกปฏิบัติ หรือให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด จะช่วยให้ นักศึกษาเข้าใจ และเรียนรู้เนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น ทั้งนี้รวมถึงการให้การบ้านแก่ผู้เรียนในปริมาณที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนด้วย แนวทางการให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด มีดังต่อไปนี้ (ระวีวรรณ ศรีศรีรามครัน, 2543 : 14 – 27)

1) แบบฝึกหัดควรมีหลายรูปแบบ และหลากหลาย โดยเฉพาะรูปแบบใหม่ๆ จะทำให้ผู้เรียนไม่รู้สึกเบื่อ

2) การมอบหมายภาระงานให้ผู้เรียนทำ ควรเป็นระยะๆ ไม่ควรให้มากจนเกินไป หรือต่อเนื่องกันตลอด

3) ผู้สอนควรชี้แจงภาระงานให้ผู้เรียนทำ หรือตรวจสอบความถูกต้องก่อนที่จะให้ผู้เรียนทำด้วยตนเองอย่างอิสระ

14. ให้หน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องปรับปรุงระบบการวัดและประเมินผล การเรียน โดยการมุ่งเน้นการวัดความรู้ ความคิดเห็น ในลักษณะรวบยอด ทดแทนการวัดเป็น รายวิชาเพียงอย่างเดียว กระทรวงศึกษาธิการควรจัดทำข้อสอบมาตรฐานเฉพาะในวิชาทักษะ พื้นฐานที่เป็นวิชาแกนนำสำคัญในชั้นตัวประโยค เพื่อตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เพื่อปรับปรุง และพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพใกล้เคียงกัน และควรปรับปรุงระบบการคัดเลือกเข้าเรียนต่อใน ระดับการศึกษา โดยสะท้อนจุดประสงค์ของการเรียนรู้ในแต่ละระดับการศึกษา เพื่อลดการแข่งขันใน เชิงวิชาการแต่เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ควรนำกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆมาพิจารณาในการวัด และประเมินผลคุณลักษณะต่างๆ อันพึงประสงค์ควบคู่ไปกับการเรียน (พิพัฒน์ วิเชียรสุวรรณ, 2540 : 79 – 80) ในระหว่างดำเนินการสอน ผู้สอนจะต้องคอยสังเกตหรือประเมินความเข้าใจของ ผู้เรียน เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาใหม่ หรือสิ่งที่สอนหรือไม่ โดยการถามคำถาม หรือ ถามผู้เรียนทั้งหมดโดยรวมเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนไปแล้ว ซึ่งจะทำให้ผู้สอนทราบระดับความเข้าใจของ ผู้เรียนว่ามีมากน้อยแค่ไหน หรือยังเข้าใจไม่ถูกต้องเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียนไป ซึ่งจะเป็น โอกาส ให้ผู้สอนปรับแนวการสอน หรือวิธีการสอนในรูปแบบใหม่อาจจะยกตัวอย่าง อธิบายเพิ่มเติมให้ ผู้เรียนเข้าใจชัดเจนขึ้น หรือใช้อุปกรณ์การสอน เพื่อช่วยเสริมความเข้าใจ (ระวีวรรณ ศรีคร้ามครัน , 2543 : 14 – 27)

15. ต้องประเมินผลการสอนของตนเอง ผู้สอนที่เอาใส่ตอนการสอน และมี ประสิทธิภาพจะสนใจการประเมินการของตนเอง ซึ่งการประเมินการสอนของตนเองโดยวิธีการ ง่ายๆ ก็คือการถามคำถามตนเองดังนี้ (ระวีวรรณ ศรีคร้ามครัน, 2543 : 14 – 27)

- 1) นักศึกษาได้เรียนรู้เนื้อหาวิชา ตรงตามที่คุณสอนต้องการให้เรียนหรือไม่
- 2) ผู้สอนจะทราบได้อย่างไร นักศึกษารู้ในสิ่งที่ตนเองได้เรียนไปแล้ว
- 3) การสอนของผู้สอนในวันนี้ดำเนินไปด้วยดีหรือไม่ ผู้เรียนมีความสับสนต่อ การเรียนหรือไม่ และผู้สอนจะสามารถกำจัดความสับสนของผู้เรียนได้อย่างไรสำหรับการสอนใน ครั้งต่อไป ในบางครั้งผู้สอนอาจจะเขียนคำตอบของคำถามข้างต้นไว้ในช่องหมายเหตุของบันทึก การสอน หลังการสอนเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อประเมินผลการสอนของตนเอง และเป็นแนวทางสำหรับ ปรับปรุงการสอนของตนเองในครั้งต่อไปให้ดีขึ้น ซึ่งผู้สอนอาจจะปรับปรุงแนวการสอนจัดลำดับ

ความสำคัญของเนื้อหาวิชา หรือจัดเตรียมอุปกรณ์การสอน เพื่อให้การสอนในครั้งต่อไปประสบความสำเร็จเพิ่มมากขึ้น

1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ความหมายและความสำคัญของการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพย่อมจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะเป็นปัจจัยที่เร่งรัดความสนใจของนักศึกษาเป็นการขยายโอกาสในนักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่ตรงกับจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

นักศึกษาได้ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไว้ดังนี้

กิ่งแก้ว เอี่ยมแจ่ม (2542 : 25) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง วิธีดำเนินการที่ผู้สอนนำมาใช้ถ่ายทอดความรู้ ทักษะ เจตคติจากหลักสูตร ไปสู่นักศึกษา โดยอาศัยแผนการสอนเป็นแนวทางประกอบ เช่น พฤติกรรมร่วมกันระหว่างผู้สอนกับนักศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อเกิดความรู้และประสบการณ์ตามความมุ่งหมายของการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้รวมถึงปัจจัยที่สนับสนุน ส่งเสริมให้การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

“กิจกรรมการเรียนการสอน” หมายถึง วิธีการหรือรูปแบบของกิจกรรมที่ผู้สอนนำมาใช้เพื่อกระตุ้นเร่งเร้าให้นักศึกษาได้แสดงออกหรือมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้ ทักษะ หรือประสบการณ์ตามจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนที่ได้กำหนดไว้ เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ต่าง ที่กำหนดไว้ในแผนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ควรใช้หลายๆ แบบให้ครอบคลุมพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้น ผู้สอนต้องพยายามเลือกใช้เทคนิควิธีการสอนแบบต่างๆ เพื่อสนองจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่ตั้งไว้ล่วงหน้า

สรุปว่ากิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการหรือเทคนิคการสอนต่างๆ ที่ผู้สอนเลือกมาใช้ ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อกระตุ้นเร่งเร้าให้นักศึกษาสนใจการเรียน และให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จ บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสำคัญต่อการเรียนของนักศึกษาดังนี้ (กิ่งแก้ว เอี่ยมแจ่ม, 2542 : 25)

1) ช่วยเร่งรัดความสนใจของศึกษา ทำให้บทเรียนมีความหมายต่อการเรียนการเรียนรู้

- 2) ส่งเสริมให้นักศึกษาได้แสดงออกถึงความสามารถ ความถนัด ความสนใจ
- 3) ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้แก่นักศึกษา
- 4) ส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการด้านต่างๆ ของนักศึกษา
- 5) ส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสร่วมกันทำงานเป็นการปลูกฝังความเป็น

ประชาธิปไตยความรับผิดชอบ และความสามัคคีให้เกิดแก่นักศึกษา

ลักษณะและหลักการของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี

สรรเพชญ อีสริยวัชรกร (2546 : 340 – 341) กล่าวว่า ลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งสำคัญหลายประการ ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนทุกอย่างต้องเกี่ยวข้องกับจุดประสงค์ของการเรียน
2. การจัดลำดับของกิจกรรมการเรียน ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธรพิสัย ด้านทักษะพิสัย

3. กิจกรรมการเรียนการสอนควรเหมาะสมกับวัย และความพร้อมของผู้เรียน
4. กิจกรรมการเรียนควรมีการจัดลำดับขั้นตอน เพื่อให้การเรียนรู้มีความต่อเนื่อง
5. กิจกรรมการเรียนควรทำให้เกิดผลคืออย่างเต็มที่ ก่อให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น
6. กิจกรรมการเรียนจะต้องท้าทายความสนใจของผู้เรียน ให้นำสิ่งที่เรียนใน

สถานการณ์ในห้องเรียนไปใช้ได้จริงในสถานการณ์ใหม่ในชีวิตจริง

7. กิจกรรมการเรียนเพื่อเป็นการพัฒนาแนวคิด ส่งเสริมให้นักศึกษาได้คิดแบบสืบสวนสอบสวน และแก้ปัญหาตามแนวทางของตน และต้องรู้จักประเมินความคิดของตนเองด้วย และพัฒนาไปสู่ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

8. กิจกรรมการเรียนควรให้ผู้เรียนรู้หลายๆ อย่าง การจัดกิจกรรมที่นักศึกษาได้มีโอกาสสังเกต วิเคราะห์ และอภิปราย โดยใช้สื่อการเรียนต่างๆ มาประกอบ

9. กิจกรรมการเรียนควรมีลักษณะเปิดกว้างแก่ผู้เรียน ให้มีลักษณะที่แตกต่างกันทั้งในด้านเนื้อหาและแนวความคิด กิจกรรมลักษณะนี้ไม่จำเป็นจะต้องมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว แต่เป็นการให้นักศึกษารู้จักใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล

สุวิทย์ มูลคำ (2541 : 2 – 3) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรคำนึงถึงหลักการสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร
2. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์กับการสอนรายวิชา

3. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจของนักศึกษา

4. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะของเนื้อหาวิชา เนื้อหาวิชามีหลายประเภท เช่น ประเภทข้อเท็จจริง การแก้ปัญหา การสร้างสรรค์ ทักษะ เจตนา และค่านิยมเนื้อหาวิชาแต่ละประเภทต้องอาศัยเทคนิควิธีสอน หรือการจัดกิจกรรมที่แตกต่างกัน

5. จัดกิจกรรมให้มีลำดับขั้นตอนเพื่อให้นักศึกษาได้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่องไม่สับสน และสามารถโยงความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่เรียนได้

6. จัดกิจกรรมให้น่าสนใจ โดยใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้นต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ทั้งด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย ด้านทักษะพิสัย เหมาะสมกับวัยและความพร้อมของผู้เรียน มีการจัดลำดับขั้นตอนเพื่อให้การเรียนรู้มีความต่อเนื่อง ทำให้เกิดผลคืออย่างเต็มที่ท้าทายความสนใจของผู้เรียน ให้นำสิ่งที่เรียนไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ในชีวิตจริง ส่งเสริมให้นักศึกษาได้คิดแบบสืบสวนและแก้ปัญหาตามแนวทางของตน รู้จักประเมินความคิดของตนเองและพัฒนาไปสู่ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

1.4 คุณสมบัติที่สำคัญของอาจารย์ผู้สอนที่มีประสิทธิผล

ถาวร สารวิทย์ (2523 : 89 – 90) ได้อธิบายว่า อาจารย์ผู้สอนควรมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. มีบุคลิกภาพส่วนตัวที่ดี โดยทั่วไปผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีก็ต่อเมื่อมีความพอใจ อาจารย์ผู้สอน ฉะนั้นผู้สอนควรมีบุคลิกภาพของการเป็นผู้สอน หรืออาจจะเรียกได้ว่ามีวิญญาณของความเป็นผู้สอน เช่น แต่งกายเหมาะสม มีความสุภาพอ่อนโยน มีความเมตตากรุณา มีขันติ มีความกระตือรือร้น มีลักษณะเป็นผู้นำ มีอารมณ์ขัน มีศรัทธาและความภูมิใจในความเป็นผู้สอน นอกจากนั้นผู้สอนที่สอนวิชาชีพธุรกิจ ควรมีบุคลิกลักษณะเป็นนักธุรกิจประกอบกันหรืออาจจะต้องมี “วิญญาณของความเป็นนักธุรกิจ” ด้วย เช่น ความคล่องแคล่วว่องไวมีทัศนะที่กว้างไกล มีการบริหารเวลาและวางแผนอย่างเหมาะสม มีความเที่ยงธรรม มีจรรยาวิชาชีพ และคุณธรรม มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร มีความพยายามไม่ท้อถอย ฉะนั้นอาจารย์ผู้สอนวิชาชีพธุรกิจ จึงจำเป็นต้องมีความภูมิใจและก่อให้เกิดความสนใจที่จะเรียนรู้

2. มีความรู้ทั่วไปอย่างกว้างขวาง ผู้ที่เป็นผู้สอนนั้นมิใช่มีความรู้แต่เพียงในตำรา หรือทางวิชาการเท่านั้น แต่จำเป็นที่จะต้องมีความรู้อย่างกว้างขวางในหลายๆ ด้าน เช่น

ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ สังคม วิทยาศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์ ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคมการลงทุน และอื่นๆ ที่เป็นองค์ประกอบของวิชาธุรกิจ

3. มีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน ควรจะต้องทำความเข้าใจและแสวงหาความรู้ในรายละเอียดวิชาที่อยู่ในหลักสูตรรายวิชานั้น เพื่อจะได้นำมาวางแผนการสอนโดยเรียงลำดับความยากง่าย ความต่อเนื่องของรายละเอียดเนื้อหา

4. มีความสามารถในการสอน การสอนของผู้สอนธุรกิจนั้นขึ้นอยู่กับเทคนิควิธีสอน ซึ่งเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ผู้สอนทุกคนจะต้องฝึกฝนและปฏิบัติให้เกิดความชำนาญและทักษะมีความเชื่อมั่นในตนเอง

ชาอุทัย อาจารย์ (2547 : 8 – 16) กล่าวว่า คุณสมบัติที่สำคัญของอาจารย์ผู้สอนที่มีประสิทธิผล คือ คุณสมบัติทางวิชาชีพ และคุณสมบัติส่วนตัว

1. คุณสมบัติทางวิชาชีพ

คุณสมบัติทางวิชาชีพ หมายถึง ความรู้ของผู้สอนในเนื้อหาวิชาที่จะสอนความเข้าใจในหลักการทางจิตวิทยาและการศึกษา ความเข้าใจและความซาบซึ้งในอาชีพการสอน

1.1 มีความรู้ในวิชา/สาขาที่ตัวเองสอน สิ่งจำเป็นแรกสำหรับการสอนที่มีประสิทธิผลก็คือ ผู้สอนต้องมีความรู้อย่างถ่องแท้ในวิชาที่ตนจะสอน ซึ่งเป็นสิ่งตรงกันข้ามกับความคิดทั่วไปที่ว่าผู้สอนไม่จำเป็นต้องมีความรู้มากในการสอนเด็ก การเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลต้องการผู้สอนที่มีความรู้แน่น (Solid Knowledge) ของวิชาหรือสาขาที่ตัวเองสอน

เพื่อให้มีความรู้ในสาขาของตนเอง ผู้สอนจะต้องเรียนรู้ให้มากขึ้นผู้สอนไม่อาจเรียนวิชาแค่ในขั้นพื้นฐาน แต่จะต้องเรียนรู้ให้ถ่องแท้ทุกคนตระหนักว่าในปัจจุบันมีการขยายตัวของความรู้อย่างรวดเร็ว (Explosion of Knowledge) ในทุกสาขา ถ้าผู้สอนต้องการให้ทันกับพัฒนาการใหม่ๆ ในสาขาของตน ผู้สอนต้องเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และผู้สอนในระดับขั้นที่สูงขึ้นไปนั้น ต้องเป็นผู้มีความรู้ที่ลึกและเชี่ยวชาญเฉพาะ (Specialized Knowledge) ทุกวันนี้การเตรียมความลึกในทางวิชาการนั้นมีความจำเป็นแม้ในการสอนระดับประถมศึกษา

1.2 มีความเข้าใจในตัวนักศึกษา สิ่งจำเป็นที่สองที่มีประสิทธิผลก็คือความรู้ในตัวเด็ก หมายความว่า การเข้าใจในหลักเบื้องต้นของความเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ (Human Growth and Development) ผู้สอนต้องรู้ความสนใจและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เพื่อว่าผู้สอนจะได้ใช้แรงจูงใจผู้เรียน ผู้สอนต้องรู้จักการปรับตัวของเด็กในระยะของการเจริญเติบโตในวัยต่างๆ การพัฒนาทางสติปัญญา ปัญหาทางอารมณ์ และสังคมที่เด็กอยู่ผู้สอนต้องพัฒนาทักษะพิเศษในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก เพื่อให้มีความเข้าใจในตัวนักศึกษา

1.3 มีความเข้าใจหลักการสอนและทักษะในการใช้เทคนิคเพื่อการนำมาใช้ ความคิดเก่าอย่างหนึ่งกล่าวว่า “ถ้าบุคคลรู้วิชาของเขา เขาก็จะสอนมันได้” นั้นไม่เป็นความจริง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิผล ผู้สอนไม่เพียงแต่ต้องรู้เนื้อหาวิชาเท่านั้นเขายังต้องรู้วิธีสอนด้วย ดังนั้นสิ่งจำเป็นที่สามสำหรับการสอนอย่างมีประสิทธิภาพก็คือ ทักษะกับวิธีสอน

วิธีสอนเกี่ยวกับความเข้าใจในทฤษฎีและการปฏิบัติเกี่ยวกับหลักสูตร ธรรมชาติ และหลักการเรียนรู้ ชนิดของผลลัพธ์การเรียนรู้ จิตวิทยาของการจูงใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของการคัดเลือกและการจัดระเบียบประสบการณ์การเรียนรู้ วิธีสอนยังเกี่ยวกับทักษะในการใช้เทคนิคของการอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ที่มีวัตถุประสงค์ ซึ่งได้แก่ การอภิปราย (Discussion) การตั้งคำถาม (Questioning) การทำงานเป็นกลุ่ม (Group Work) โสตทัศนูปกรณ์ (Audio – visual Materials) การศึกษาโดยการชี้นำ (Directed study) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังเกี่ยวข้องกับทักษะการใช้เทคนิคของกระบวนการต่างๆ ในการประเมินก้าวหน้าของผู้เรียนและเทคนิคการจัดห้องเรียนสิ่งเหล่านี้คือทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้สอน

1.4 ความเข้าใจทั่วไปในความรู้สาขาอื่นๆ การสอนในทุกวันนี้ต้องการผู้สอนที่มีความเข้าใจทั่วไปในความรู้สาขาอื่นๆ ถ้าผู้สอนคาดหวังในการช่วยเด็กให้เข้าใจและซาบซึ้งในโลกที่เขาอยู่ ผู้สอนต้องเข้าใจความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Interrelation) และการพึ่งพาซึ่งกันและกัน (Interdependence) ของความรู้สาขาต่างๆ ผู้สอนต้องสามารถแสดงให้เห็นว่าวิชาของเขาสัมพันธ์กับสาขาอื่นๆ อย่างไร โดยเฉพาะในการแก้ปัญหาชีวิต นอกจากนี้เด็กในปัจจุบันมีความสนใจพื้นเพเดิมทั่วไปกว้างๆ มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อผู้ที่สอนที่สอนในชั้นเรียนสมบูรณ์แบบ (Self-Contained Classroom) ซึ่งผู้สอนต้องสอนเนื้อหาของวิชาส่วนใหญ่พื้นเพเดิมดังกล่าวต้องรวมถึงการศึกษาเกี่ยวกับศิลปะ ภาษา ปรัชญา คณิตศาสตร์ วรรณคดีและวิทยาศาสตร์กายภาพ

ถึงแม้ว่าสาขาของความรู้เหล่านี้มีความสำคัญ แต่การเน้นต้องตั้งอยู่บนทักษะการสื่อความหมายของผู้สอน ความสามารถในการสื่อแนวคิดอย่างมีประสิทธิภาพการฟังอย่างฉลาด และการอ่านอย่างพินิจพิเคราะห์แล้วแต่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการสอนที่มีประสิทธิภาพ

1.5 เข้าใจและประทับใจในอาชีพผู้สอน ระดับความสำเร็จของผู้สอนขึ้นอยู่กับเจตคติของเขาเป็นอย่างมาก การสอนเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ต่างๆ ระหว่างเอกัตบุคคล ผู้สอนต้องรู้วิธีทำงานอย่างมีประสิทธิภาพไม่เพียงแต่กับผู้เรียน แต่กับบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาด้วย เช่น ผู้บริหาร เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และสมาชิกอื่นๆ ในชุมชนผู้สอนต้องตระหนักถึงค่านิยมของความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณทางวิชาชีพ

ผู้สอนต้องเข้าใจความสำคัญในอาชีพของตน ว่าเป็นงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและมองเห็นรางวัล ตลอดจนข้อจำกัดและการทดสอบอาชีพดังกล่าว เขาต้องตระหนักคุณค่าของการจัดระเบียบองค์การทางอาชีพต่อตัวเอง และต่อการศึกษาโดยทั่วไปท้ายสุดเขาต้องตระหนักถึงความจำเป็นในการเป็นผู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาโดยผ่านทางโปรแกรมต่างๆ ของการฝึกอบรมระหว่างประจำการ

2. คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สอน

คุณสมบัติส่วนตัวคือสิ่งที่เกิดขึ้นจากบุคลิกภาพของผู้สอน ความสนใจเจตคติ และความเชื่อพฤติกรรมของผู้สอนในการทำงานกับเด็กและกับคนอื่น คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สอนที่มีประสิทธิผลมีคุณลักษณะต่อไปนี้

- 2.1 มีบุคลิกภาพส่วนตัว อริยาบถ มารยาทดี มีเสียงน่าฟัง
- 2.2 เฉลียวฉลาด มีความมั่นคงทางอารมณ์ และการควบคุมตนเอง
- 2.3 มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความเมตตากรุณาช่วยเหลือผู้อื่น อดทน
- 2.4 มีบุรณการ มีความน่าเชื่อถือ มีความซื่อสัตย์ มีความจงรักภักดี
- 2.5 มีความยืดหยุ่น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 2.6 เข้าสังคม มีความเป็นมิตร ให้ความร่วมมือ
- 2.7 มีความยุติธรรม มีความทนทาน
- 2.8 มีอารมณ์ขัน มีความร่าเริง มีความกระตือรือร้น

ทวีศิลป์ พรหมสุวรรณ (2542 : 29 – 30) กล่าวว่า อาจารย์ผู้สอนที่ดีในสังคมไทยในปัจจุบันควรมีลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่างๆ คือ

1. ด้านส่วนตัว คือ บุคลิกภาพต่างๆ ได้แก่ การปรับปรุงตัว การวางตัว และการแต่งกายของผู้สอนเมื่อมองจุดนี้แล้วผู้สอนจะต้องเพียบพร้อมในเรื่องส่วนตัวไม่มีจุดด่างพร้อมมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
2. ด้านการเรียนการสอน ผู้สอนจะต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ค้นคว้าวิธีแนวทางการสอนให้เกิดผลสำเร็จมากที่สุด มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ทั้งการสอนและงานที่ได้รับมอบหมาย มีการพัฒนางานอยู่เป็นประจำ
3. ด้านชุมชน ผู้สอนจะต้องปรับตัวให้เข้ากับชุมชนให้ได้ รู้จักช่วยเหลือชุมชน มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถเข้ากับชุมชนได้
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ผู้สอนต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานรวมทั้งผู้บริหารด้วย

จากแนวความคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือคุณสมบัติที่ดีของผู้สอนสรุปได้ว่าอาจารย์ผู้สอนควรมีคุณลักษณะหรือคุณสมบัติโดยสรุปได้ว่าต้องมีบุคลิกภาพส่วนตัวที่ดี มีความรู้ในวิชาที่สอนและมีความเข้าใจในความรู้สาขาอื่น มีทักษะการสอน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรู้สึกที่ดีกับการทำงาน สามารถสร้างบรรยากาศได้ มีการวางแผนการสอนและให้เกียรตินักศึกษา

1.5 สื่อการเรียนการสอน

ความหมายของการใช้สื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งจำเป็นยิ่งส่วนหนึ่งในกระบวนการเรียนการสอนของนักศึกษาและอาจารย์ เพราะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักศึกษาสามารถเข้าใจเรื่องที่สอนได้ชัดเจนขึ้น ดังความหมายของสื่อการเรียนการสอนที่นักศึกษากล่าวถึง คือ

กิดานันท์ มลิทอง (2540 : 79) กล่าวว่า คำว่า “สื่อ” (Media) หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่กำหนดข้อมูลเพื่อให้ผู้ส่งและผู้รับสามารถสื่อสารกันได้ตรงตามจุดประสงค์ เมื่อมีการนำสื่อมาใช้ในการเรียนการสอน จึงเรียกว่า “สื่อการสอน” ซึ่งหมายถึง สื่อชนิดใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นเทปบันทึกเสียง สไลด์ วิทยุ โทรทัศน์ วัสดุทัศน แผนภูมิ ภาพนิ่ง ฯลฯ ซึ่งปัจจุบันเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน สิ่งเหล่านี้ เป็นวัสดุทางกายภาพ ที่นำมาใช้ในเทคโนโลยีการศึกษาเป็นสื่อที่ใช้เป็นเครื่องมือ หรือช่องทางสำหรับการสอนของนักศึกษา ส่งไปถึงนักศึกษาและทำให้นักศึกษาสามารถเกิดการเรียนรู้เต็มจุดประสงค์ที่ผู้สอนกำหนดไว้ได้เป็นอย่างดี

ศักดิ์ดา ทรัพย์ขวัญเมือง (2543 : 38) สรุปได้ว่า สื่อการสอน หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่ผู้สอนนำมาใช้เป็นสื่อกลางเพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ที่ต้องการ ซึ่งอาจจะเป็น วัสดุ อุปกรณ์ กิจกรรม ตลอดจนเทคนิควิธีการต่างๆ

สรุปได้ว่า สื่อการสอน หมายถึงสิ่งต่างๆ ที่ผู้สอนนำมาใช้เป็นสื่อกลางเพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ที่ต้องการ ซึ่งอาจจะเป็น วัสดุ อุปกรณ์ กิจกรรม ตลอดจนเทคนิควิธีการต่างๆ ในด้านสื่อการเรียนการสอนนี้มีความจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาต่างประเทศ อาจารย์จะต้องเตรียมพร้อมเพื่อให้ นักศึกษาทุกคนได้ความรู้จากการสัมผัสสื่อการเรียนการสอนนั้นได้ด้วยตนเอง

ความสำคัญและประโยชน์การใช้สื่อการเรียนการสอน

ยุพิน พิพิธกุล และอรพรรณ ต้นบรรจง (2536 : 16 – 17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. สื่อการเรียนการสอนจะช่วยให้นักศึกษาเข้าใจบทเรียนได้แจ่มแจ้งขึ้น
2. ช่วยในการสอนนักศึกษาที่มีความสามารถแตกต่างกัน เช่น นักศึกษาบางคนซึ่งเรียนอ่อนอาจจะต้องใช้รูปภาพ สื่อรูปแบบ หรือชุดการเรียนการสอนรายบุคคล ช่วยให้เขาบรรลุจุดประสงค์ในการเรียน

3. ช่วยเสริมสร้างความสนใจของนักศึกษา

4. ประหยัดเวลาในการสอน บางคนกล่าวว่า การใช้สื่อการเรียนการสอนทำให้เสียเวลา ความจริงนั้นไม่เสียเวลาเลย คนที่นำเสียเวลาเพราะใช้สื่อการเรียนการสอนไม่เป็น

ศักดิ์ ททรัพย์ขวัญเมือง (2543 : 38) ได้กล่าวถึงประโยชน์การใช้สื่อการเรียนการสอนมีดังต่อไปนี้

1. ในด้านสื่อกับนักศึกษามีประโยชน์ ดังนี้

- 1.1 เป็นสื่อที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจเนื้อหาที่ยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้น

- 1.2 สื่อจะช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจแก่นักศึกษา ทำให้เกิดความสนุกและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายการเรียน

- 1.3 การใช้สื่อทำให้นักศึกษามีความเข้าใจตรงกัน เกิดประสบการณ์ร่วมกัน ในวิชาที่ใช้เรียนนั้น

- 1.4 ช่วยให้นักศึกษา มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้นทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษาด้วยกันเอง และผู้สอนด้วย

- 1.5 ช่วยสร้างเสริมลักษณะที่ดีในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ช่วยให้นักศึกษาเกิดความคิดสร้างสรรค์ จากการใช้สื่อเหล่านั้น

- 1.6 ช่วยแก้ปัญหาเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยการจัดให้มีการใช้สื่อในการศึกษารายบุคคล

2. ในด้านของสื่อกับผู้สอน มีประโยชน์ ดังนี้

- 2.1 ช่วยให้บรรยากาศการสอนน่าสนใจมากขึ้น ผู้สอนมีความกระตือรือร้นและเชื่อมั่นในตนเองในด้านดำเนินการสอนมากขึ้น

- 2.2 สื่อจะช่วยแบ่งเบาภาระผู้สอนในด้านการเตรียมเนื้อหา เพราะอาจช่วยให้นักศึกษาศึกษาเนื้อหาจากสื่อได้ด้วยตนเอง

- 2.3 เป็นการกระตุ้นให้ผู้สอนตื่นตัวอยู่เสมอ ในการเตรียมวัสดุใหม่ๆ เพื่อใช้เป็นสื่อการสอน ตลอดจนการใช้เทคนิคต่างๆ เพื่อให้การเรียนรู้น่าสนใจยิ่งขึ้น

1.6 การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้การสอน

ความหมายของการวัดผลและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผลเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งของการจัดการเรียนการสอนเพราะเป็นกระบวนการที่ทำให้ทราบว่า การจัดการเรียนการสอนตลอดจนความพยายามต่างๆ ของอุดมศึกษาที่จะส่งเสริมการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรนั้น ประสบผลสำเร็จหรือไม่ เพียงใด เพื่อที่จะนำผลประเมินที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนต่างๆ ต่อไป

สุพัทธ์ พิบูลย์ (2544 : 20 – 22) กล่าวถึง การวัดผลและประเมินผล สรุปได้ดังนี้ การวัดและประเมินผล (Evaluation) เป็นการดำเนินการที่มีความต่อเนื่องกันซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. การวัด (Measurement) เป็นการกำหนดค่าเป็นตัวเลขให้แก่สิ่งต่างๆ อย่างเป็นไปตามกฎเกณฑ์ ซึ่งต้องอาศัยองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ หน่วยการวัด มาตรฐานเปรียบเทียบ และเครื่องมือการวัด

2. การประเมิน (Evaluation) เป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งของสิ่งต่างๆ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน มีองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ สารสนเทศจากการวัด (ข้อมูล) การตีความหมาย และการตัดสินเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานหรือบรรทัดฐานอันเป็นที่ยอมรับ

ในการประเมินศักยภาพของผู้เรียน อาจทำได้หลายวิธี เช่น การทดสอบโดยใช้แบบทดสอบ การสัมภาษณ์ การสังเกต การให้ผู้เรียนประเมินตนเอง การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน เป็นต้น

วิรัตน์ ไทยชนะ และคณะ (2545 : 76 – 77) กล่าวถึง การวัดผลและประเมินผลสรุปได้ดังนี้

การวัดผลและประเมินผล จะประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. การวัดผล (Measurement) คือ การตรวจสอบว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ เจตคติที่เปลี่ยนไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ โดยใช้เครื่องมือต่างๆ ในการเก็บข้อมูล ส่วนการใช้เครื่องมือชนิดใดนั้น จะขึ้นอยู่กับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการสอน ผลที่ได้จากการวัดจะเป็นเชิงปริมาณ เช่น คะแนนหรือค่าร้อยละซึ่งยังไม่สามารถตัดสินได้ว่า นักศึกษามีคุณภาพเป็นอย่างไร จนกว่าจะมีการประเมินผล

2. การประเมินผล (Evaluation) คือ การตัดสินใจว่าผู้เรียนมีคุณภาพอย่างไร โดยการนำคะแนนที่ได้จากการวัดผลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ เช่น นักศึกษาทำข้อ

ทดสอบได้คะแนน 70 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ซึ่งเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่า ผู้ได้คะแนน 60 คะแนนขึ้นไป ถือว่า ผ่านการสอบ ซึ่งทำให้อาจารย์สามารถบอกได้ว่า นักศึกษานี้มีผลการประเมินสูงกว่าเกณฑ์การผ่านการสอบ เป็นต้น

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการรวบรวมและเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ในการตัดสินใจทางเลือกที่เป็นไปได้หลายๆ ทาง (เดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม, Daniel L. Stufflebeam, 1971 อ้างถึงในเขาวดี วิบูลย์ศรี, 2545 : 9) จากความหมายดังกล่าว ช่อมแสดงให้ เห็นว่า การประเมินผลมีความหมายครอบคลุม ทั้ง “การทดสอบ” และ “การวัดผล” (เขาวดี วิบูลย์ศรี, 2545 : 9)

การประเมินผล หมายถึง การตัดสินใจตัดสินความสอดคล้องระหว่างการกระทำและ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (ราล์ฟ ไทเลอร์, Ralph W. Tyler, 1930, อ้างอิงจาก เขาวดี วิบูลย์ศรี, 2545 : 9)

การวัดผลทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่พยายามค้นหาระดับที่แสดงถึง ปริมาณของคุณลักษณะใดลักษณะหนึ่งในตัวบุคคล หรือสิ่งของ หรือเหตุการณ์ตัวอย่างเช่น การวัด ความสูงของนักเรียนนักศึกษา หรือการวัดความยาวของตัวโต๊ะ หรือการใช้แบบสอบเพื่อวัด ลักษณะของบุคคลด้านเชาวน์ปัญญา ด้านความถนัด ด้านผลสัมฤทธิ์ เป็นต้น (เขาวดี วิบูลย์ศรี, 2545 : 6)

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลและจัดข้อมูลให้เป็น ประโยชน์ในการตัดสินใจระหว่างการกระทำกับวัตถุประสงค์ หรือการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่วัดได้ (เขาวดี วิบูลย์ศรี, 2545 : 12)

การวัดและประเมินผลการศึกษา คือ กระบวนการสำคัญของการจัดการเรียนการ สอน เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษา และทำให้สามารถติดตามผลการปฏิบัติว่า ได้ผลตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ดังนั้นหลักสูตร การสอน การวัดผลจึงเป็น องค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนการสอน และมีความเกี่ยวข้องกันโดยตลอดนอกจากนั้น การวัดผลการศึกษาจะช่วยชี้ให้ข้อบกพร่องหรือปัญหาต่างๆ ในการเรียนการสอนก่อให้เกิดการ แก้ไขเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การเรียนการสอนได้ผลเต็มที่ (กิ่งแก้ว เอี่ยมแถม, 2542 : 33)

การวัดและการประเมินผล เป็นองค์ประกอบที่สำคัญองค์ประกอบหนึ่งในการจัด การศึกษาโดยเฉพาะในกระบวนการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนจะต้องกำหนดจุดประสงค์ การเรียนรู้ แล้วจึงจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หลังจากนั้นจึงทำการวัดและประเมินผลการสอน ว่าเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ นั่นคือผู้สอนต้องวัดและประเมินผลทุกครั้งที่มีการ

สอน ผู้สอนจึงเป็นต้องเรียนรู้ให้เข้าใจในหลักการและกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียน เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

การประเมินผลเป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าหรือตัดสินใจที่เกิดจากการสังเกตจากประสบการณ์และจากฝึกฝนของผู้ประเมิน (แซก, Sax 1989 : 24 อ้างถึงใน พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2548 : 1)

การประเมินผล เป็นการตัดสินคุณค่า และในทางการศึกษาจะเป็นการตัดสินบนพื้นฐานข้อมูลที่เป็นวัตถุประสงค์โดยการตีความหมายคะแนนเพื่อตัดสินว่า ยอดเยี่ยม ดี ปานกลาง หรือต่ำ (ไวร์สมา และเจอร์ส, Weirisma and Jurs, 1990 : 9)

สรุปแล้ว การวัดผลประเมินผล เป็นกระบวนการที่ดำเนินการควบคู่กับกระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งแบ่งออกเป็น การวัดผล และการประเมินผล โดยการวัดผล จะต้องใช้วิธีการและเครื่องมือในการวัด ส่วนการประเมินผลจะเป็นการตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้ข้อมูลจากการวัดผล ตามเกณฑ์ที่กำหนด

หลักการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2548 : 11 – 12) กล่าวว่า เพื่อให้การวัดผลและประเมินผล การศึกษาเป็นไปอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับจิตวิทยาการเรียนรู้ ควรยึดหลักในการปฏิบัติดังนี้

1. วัดให้ตรงกับจุดมุ่งหมาย

การวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นกระบวนการตรวจสอบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้จัดให้กับนักเรียนนั้น นักเรียนสามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายมากน้อยเพียงใด ดังนั้นการวัดและการประเมินผลแต่ละครั้งจึงต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนในการวัด และในการสอนผู้สอนก็ต้องยึดหลักสูตรเป็นหลักโดยการวิเคราะห์หลักสูตร แล้วตั้งจุดมุ่งหมาย และวัดให้ตรงกับจุดมุ่งหมาย หากการวัดแต่ละครั้งไม่ตรงกับจุดมุ่งหมายที่จะวัดผลของการวัดก็จะไม่มีความหมายแต่ก่อให้เกิดความหมายแต่ก่อให้เกิดความผิดพลาดในการนำผลการวัดไปใช้

2. ใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ

แม้ว่าเราจะมีจุดประสงค์ในการวัดที่ชัดเจน เลือกเครื่องมือวัดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์แล้วก็ตาม แต่หากเครื่องมือขาดคุณภาพ ผลการวัดก็ขาดคุณภาพไปด้วย และเมื่อนำผลการวัดไปประเมินผล ผลการประเมินย่อมมีโอกาสผิดพลาดได้ ดังนั้นเพื่อให้ผลการวัดมีความเชื่อถือได้จึงควรเลือกใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ

3. คำนึงถึงความยุติธรรม

ความยุติธรรมเป็นคุณธรรมที่สำคัญประการหนึ่งของผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินผลการศึกษา กล่าวคือจะต้องวัดและประเมินผลด้วยใจ เป็นกลางไม่ลำเอียง หรืออคติ ตัดสินตามหลักวิชา เช่น การตรวจข้อสอบโดยใช้หลักเกณฑ์เดียวกัน จัดกระทำให้ผู้ถูกวัดอยู่ภายใต้สถานการณ์เดียวกัน ตัดสินผลการวัดโดยใช้เกณฑ์เดียวกัน เป็นต้น หากการดำเนินการเช่นใดขั้นหนึ่งขาดความยุติธรรมแล้วก็จะส่งผลให้การวัดผลและการประเมินผลขาดความเชื่อถือตามไปด้วย

4. การแปลผลใช้ถูกต้อง

การวัดและการประเมินผลการศึกษา มีเป้าหมายเพื่อนำผลไปใช้อธิบายหรือเปรียบเทียบกันในกลุ่มลักษณะนั้นๆ ดังนั้นการแปลผลที่ได้จะต้องพิจารณาให้รอบคอบก่อนที่จะลงสรุปโดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ และวิธีการแปลความหมายเป็นสำคัญพิจารณาตามหลักเป็นแบบอิงเกณฑ์หรืออิงกลุ่ม นอกจากนั้นผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ในมาตรการวัดและสถิติที่นำมาใช้ด้วย

5. ใช้ผลของการวัดและการประเมินผลให้คุ้มค่า

การวัดและการประเมินผลแต่ละครั้งเป็นงานที่ต้องลงทุนทั้งในด้านพลัง ความคิด กำลังกาย เวลา และงบประมาณ เพื่อให้สามารถวัดผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หากผลการวัดที่ผู้สอนนำมาเพียงตัดสินได้ตกให้นักศึกษาเท่านั้นนับว่าเป็นการลงทุนที่ไม่คุ้มค่าเพราะผลการวัดและการประเมินผลสามารถนำมาใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้อีก เช่น ใช้สำหรับวินิจฉัยข้อบกพร่องในการเรียนรู้ของนักศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาการสอนของผู้สอน เป็นข้อมูลสำหรับแนะนำนักศึกษาและผู้ปกครอง และเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของผู้สอน หรือปรับปรุงการบริหารงานในสถานศึกษา เป็นต้น

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลต้องวัดให้ตรงกับจุดมุ่งหมาย ใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ คำนึงถึงความยุติธรรม แปลผลให้ถูกต้อง และใช้ผลของการวัดและการประเมินผลให้คุ้มค่า

ประเภทและขั้นตอนการประเมิน

พิชิต ฤทธิจรูญ (2548 : 13 – 14) กล่าวว่า การประเมินผล สามารถจำแนกประเภทได้ดังนี้

จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1) การประเมินผลก่อนเรียน (Pre-evaluation) มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะของนักศึกษาว่า มีความรู้เพียงพอที่จะเรียนต่อในรายวิชาใหม่หรือเนื้อหาใหม่ได้หรือไม่ ถ้าพบว่ามีความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอที่จะเรียนในเนื้อหาใหม่ได้

2) การประเมินผลระหว่างเรียนหรือประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบว่านักศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด หากพบว่ามีข้อบกพร่องในจุดประสงค์ใด ก็หาแนวทางปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในจุดประสงค์นั้นๆ โดยจัดสอนซ่อมเสริมให้แก่นักศึกษา

การประเมินผลระหว่างเรียนเป็นการสอบย่อย (Formative Test) ในเนื้อหาที่สอนเท่านั้นเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของการเรียน ดูว่านักศึกษาบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ อันจะนำไปสู่การสอนซ่อมเสริมและปรับปรุงการสอนของผู้สอนอีกด้วย

3) การประเมินผลรวมสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษว่านักศึกษามีความรู้ทั้งสิ้นเท่าไร ควรตัดสินได้ – ตก ผ่าน – ไม่ผ่าน หรือควรได้เกรดอะไร เป็นต้น

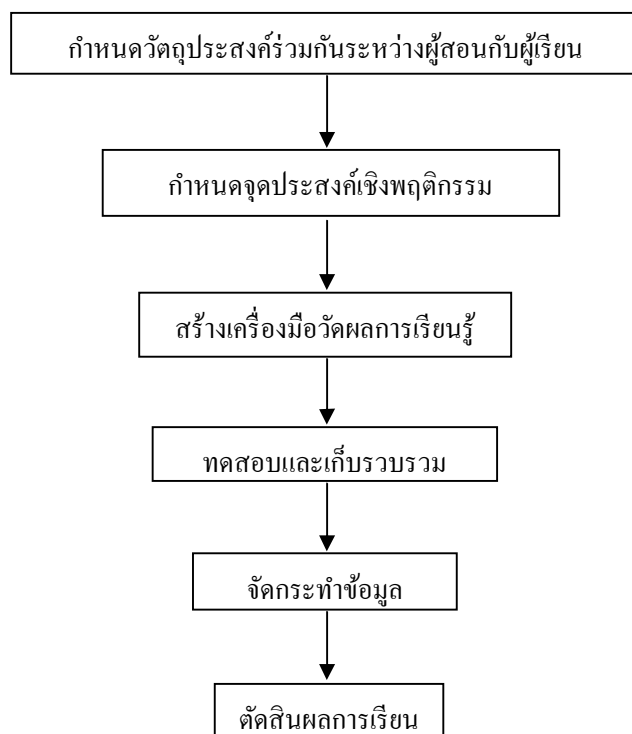
การประเมินผลรวมสรุปเป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนของแต่ละรายวิชา ผู้สอนจำเป็นต้องประเมินให้ครอบคลุมทุกจุดประสงค์มากผู้สอนอาจต้องเลือกประเมินบางจุดประสงค์โดยการสุ่มเอาเฉพาะจุดประสงค์ที่สำคัญๆ ก็ได้

จำแนกตามระบบการวัดผล แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1) การประเมินผลแบบอิงกลุ่ม (Norm – referenced Evaluation)

2) การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ (Criterion – referenced Evaluation)

พิชิต ฤทธิจิรญ (2548 : 14 – 15) กล่าวว่า กระบวนการประเมินผลการศึกษา มีความเชื่อมโยงกับจุดมุ่งหมายการศึกษากิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอน และนักศึกษา การประเมินผลมีกระบวนการ 6 ขั้นตอน ดังแสดงในแผนภูมิ 3 นี้

แผนภูมิ 3 ขั้นตอนการประเมินผล (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2548 : 15)

ความมุ่งหมายและประโยชน์ของการประเมินผล

พิชิต ฤทธิจรูญ (2548 : 20) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนการสอนมีความมุ่งหมายหลายประการซึ่งผู้สอนอาจเลือกใช้ให้ตรงกับความต้องการได้ดังนี้

1. เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียน
2. เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐาน
3. เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
4. เพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่อง
5. เพื่อตัดสินผลการเรียน
6. เพื่อจัดตำแหน่งหรือจัดประเภท
7. เพื่อเปรียบเทียบระดับพัฒนาการ
8. เพื่อพยากรณ์หรือทำนาย
9. เพื่อประเมินค่า

พิชิต ฤทธิจรูญ (2548 : 21 – 24) ได้กล่าวประโยชน์ของการประเมินผลดังนี้

1. ประโยชน์ต่อนักศึกษา

1.1 ทำให้เกิดพัฒนาตนเองในแนวทางที่เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยพิจารณาจากผลการประเมินความสามารถของตนเอง

1.2 ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มขึ้นเพื่อที่จะรักษามาตรฐานไว้และช่วยให้ผลการเรียนดีขึ้นตามลำดับ

1.3 ทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะการสอบแต่ละครั้งทำให้นักศึกษาต้องอ่านหนังสือทบทวนเนื้อหา มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมทำให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

1.4 ทำให้ทราบจุดมุ่งหมายในการเรียนชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะก่อนสอนผู้สอนจะแจ้งจุดประสงค์ที่จะประเมินให้ทราบ

2. ประโยชน์ต่อผู้สอน

2.1 ทำให้ผู้สอนได้ทราบผลการเรียนของนักศึกษาว่าเก่ง – อ่อนเพียงใดเพื่อหาทางช่วยเหลือ

2.2 ทำให้ผู้สอนทราบผลการบรรลุจุดประสงค์การเรียนของนักศึกษาว่ามีนักศึกษาผ่านจุดประสงค์มากน้อยเพียงใดซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้สอนมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนเพียงใด เทคนิควิธีการสอนที่ผู้สอนใช้เหมาะสมเพียงใด อันจะนำไปสู่การปรับปรุงตนเองของผู้สอน

2.3 ผลการประเมินจะทำให้ผู้สอนใช้เป็นแรงกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความสนใจในการเรียนยิ่งขึ้น

2.4 ช่วยให้ผู้สอนได้ตรวจสอบคุณภาพของข้อสอบว่ามีความยากง่ายเพียงใด มีคำอ่านจำแนก ความเชื่อมั่น และความเที่ยงตรงเพียงใด

3. ประโยชน์ต่อผู้บริหาร

3.1 ทำให้ทราบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในด้านต่างๆ เช่น มาตรฐานความสามารถของนักศึกษา มาตรฐานความสามารถของผู้สอน เป็นต้น

3.2 ใช้เป็นข้อมูลในการประชาสัมพันธ์สถานศึกษาให้ผู้ปกครองและประชาชน

3.3 ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา พัฒนา และดำเนินงานบริหารสถานศึกษาในด้านต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. ประโยชน์ต่อผู้ปกครอง

4.1 ทำให้ทราบความสามารถ หรือสมรรถภาพในการเรียนของบุตรหลาน

4.2 ช่วยให้ผู้ปกครองรู้จักและเข้าใจบุตรหลานได้ดียิ่งขึ้น

4.3 เป็นข้อมูลสำหรับผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการทำงานหรือ การศึกษาต่อของบุตรหลาน

5. ประโยชน์ต่อการแนะนำ

5.1 ใช้เป็นข้อมูลในการให้คำปรึกษา แนะนำ นักศึกษาทั้งในด้านการเลือก อาชีพ การศึกษาต่อและปัญหาส่วนตัว

5.2 เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับสถานศึกษาใช้ในการประชาสัมพันธ์หรือแนะนำ สถานศึกษา

6. ประโยชน์ต่อการวิจัย

6.1 เครื่องมือในการวัดและประเมินผลสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการทำ วิจัยได้

6.2 ข้อมูลจากการวัดผลและประเมินผลสามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการ วิจัยต่อไปได้

สรุปได้ว่า การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพจะต้องมี ลักษณะที่สำคัญ คือจะต้องมีการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียน โดย จะต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและวิธีการวัด รวมถึงเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจนให้ ผู้สอนนักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบ ในการวัดผลประเมินผลจะต้องทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และแจ้งผลให้แก่ นักศึกษาทราบเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข โดยการวัดนั้นจะต้องตรงตาม เนื้อหาและใช้วิธีการวัดที่เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา ซึ่งหมายถึงอาจจะต้องใช้วิธีการหลายๆ วิธีร่วมกัน และสิ่งที่สำคัญการวัดและประเมินผลมีความยุติธรรม และเป็นมาตรฐานเดียวกันใน กรณีที่มีนักศึกษาเป็นจำนวนมาก หรือใช้ผู้สอนหลายคนในวิชาเดียวกัน

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชวนชัย เชื้อสาธุชน (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง โครงการประสิทธิภาพการจัดการ เรียนการสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษาตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ พ.ศ. 2539 จังหวัด อุบลราชธานี ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้ สภาพการจัดการเรียนการสอน เรียนภาษาอังกฤษสัปดาห์ ละไม่น้อยกว่า 6 คาบ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ผู้บริหาร เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนการสอน จัดให้มีการนิเทศภายในและการติดตามประเมินผลการ เรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนเตรียมการสอนโดยศึกษา เนื้อหาและวิธีการจัดกิจกรรม เขียน แผนการสอน จัดกิจกรรมเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน มีการใช้สื่อที่เป็นรูปบัตร/บัตรภาพ ฝึก

ผู้เรียนให้สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยการใช้ภาษาอังกฤษง่ายๆ ฝึกทักษะการฟัง ด้วยการให้ปฏิบัติตามคำสั่งฝึกทักษะการพูด ด้วยการให้ทักทายคำ/ประโยค ความถูกต้องในการบอกชื่อสิ่งต่างๆ และสามารถในการสื่อสาร โดยการสังเกตและสัมภาษณ์ สมรรถนะของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนมีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร

สุรณี แก้วกลม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษกระบวนการเรียนการสอนของโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาวิชาภาษาอังกฤษต่อกระบวนการเรียนการสอนของโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี ด้านอาจารย์ผู้สอน หลักสูตรเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอนสื่ออำนวยความสะดวกการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน และเปรียบเทียบความพึงพอใจจำแนกตามเพศ อายุ ประเภทของนักศึกษาและคณะที่ศึกษา โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 195 คน ซึ่งคัดเลือกจากประชากรด้วยวิธีการคัดเลือกแบบแบ่งชั้นเครื่องมือใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตรฐานส่วนประมาณค่าจำนวน 58 ข้อ โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการทดสอบเอฟ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี มีความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนการสอนของโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์สถาบันราชภัฏอุบลราชธานีผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการทดสอบเอฟ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี มีความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนการสอนของโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอาจารย์ผู้สอน นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตรเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอนสื่ออำนวยความสะดวก การเรียนการสอน และการวัดประเมินผลการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง 2) นักศึกษาภาษาอังกฤษมีความพึงพอใจต่อการกระบวนการเรียนการสอนของโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษด้านอาจารย์ผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 3) นักศึกษาวิชาภาษาอังกฤษสังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษสังกัดคณะครุศาสตร์มีความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนการสอนของโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษด้านหลักสูตรเนื้อหาวิชาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ

สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีความพึงพอใจสูงกว่านักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ
สังกัดคณะครุศาสตร์

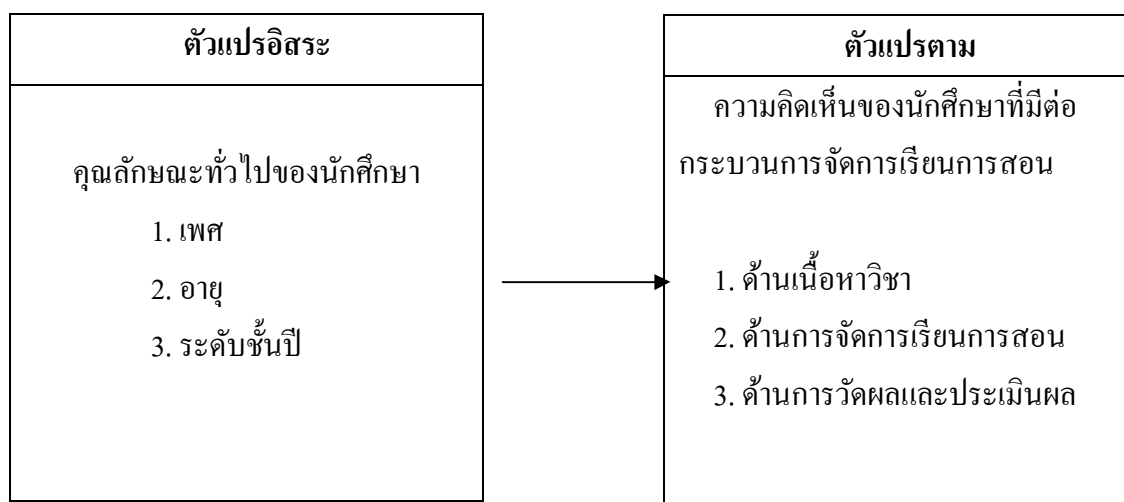
โจวเจียนวู (Zhou Jiaqiu, 2006 : 72 – 74) ได้ทำวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการสอน
ของอาจารย์ชาวต่างประเทศในชั้นเรียนวิชาเอกภาษาอังกฤษปีที่ 2 ในสถาบันเจ้าซึ่งกลุ่มตัวอย่าง
148 คน วิชาการพูดของนักศึกษานี้เป็นอาจารย์ชาวต่างประเทศคนเดียวกัน ระดับความคิดเห็นต่อ
การสอนของอาจารย์ชาวต่างประเทศมี 3 ระดับ คือ ชอบมาก ชอบและไม่ชอบแล้วก็นักศึกษา
เขียนเหตุผลว่าทำไมชอบหรือไม่ชอบ ผลการวิจัยพบว่า ในนักศึกษาจำนวน 148 คนนี้ นักศึกษาที่
เลือกชอบมากคิดเป็นร้อยละ 35 เลือกชอบคิดเป็นร้อยละ 65 และไม่มีคนเลือกไม่ชอบอาจารย์ชาว
ต่างประเทศช่วยสอน ส่วนเหตุผลที่ชอบมากที่สุดคือประเด็น สามารถได้ยินน้ำเสียงภาษาอังกฤษที่
แท้จริง มีจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 91 รองลงมาคือประเด็นสามารถสัมผัสวัฒนธรรม
ต่างประเทศ มีจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 61 ส่วนเหตุผลที่ไม่ชอบมากที่สุดคือประเด็น โอกาส
คุยหนึ่งต่อหนึ่งน้อย มีจำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 51 รองลงมา คือประเด็นกิจกรรมง่ายเกินไป กับ
ประเด็นพูดไว ฟังไม่รู้เรื่อง มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 35

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ แบ่งออกเป็นกลุ่มต่างๆ ได้แก่ เพศ อายุ และระดับชั้นปี
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน ของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ใน 3 ด้าน ดังนี้
 1. ด้านเนื้อหาวิชา
 2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
 3. ด้านการวัดผลและประเมินผล

จากกรอบแนวคิดในการวิจัย สามารถเขียนเป็นแผนภูมิ ได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีและขั้นตอนในการศึกษาตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2555 จำนวน 494 คน จำนวน 22 หมู่เรียน (ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. 2555)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ Taro Yamane (วิเชียร เกตุสิงห์.2541:21) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิด (เท่ากับ.05)

แทนค่าในสูตร ได้ดังนี้

$$n = \frac{494}{1 + 494 (.05)^2}$$

$$= 221$$

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random sampling) โดยการนำจำนวนนักศึกษาในแต่ละชั้นปีมาเรียงลำดับกำหนดหมายเลข แล้วทำการจับฉลากที่ละใบและบันทึกไว้แล้วนำกลับลงกล่องอีก จนได้จำนวนเท่ากับขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 221 คน

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์จำแนกตามชั้นปี

ระดับชั้นปี	จำนวนนักศึกษา (คน)	กลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน (คน)
ภาคปกติ		
ชั้นปีที่ 1	180	81
ชั้นปีที่ 2	162	72
ชั้นปีที่ 3	152	68
รวม	494	221

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามคุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน ของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ได้แก่ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน ของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยทำขึ้น เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีวิธีการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและตำราต่างๆ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 กำหนดกรอบแนวความคิด และเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยนำไปใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

2.3 ร่างแบบสอบถาม นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความครบถ้วนครอบคลุมทั้งเนื้อหาภาษาและรูปแบบ เมื่อได้รับข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว จึงนำเอาแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

2.4 นำแบบสอบถามที่ทำการตรวจแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมวิจัยตรวจสอบพิจารณาอีกครั้ง

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขจากคณะกรรมการผู้ควบคุมวิจัยเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการทำวิจัยและอบรมในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน จากนักศึกษาตามเวลาที่กำหนด
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน

ด้วยตนเอง จนได้แบบสอบถามครบตามจำนวนทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ได้จัดทำข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. นำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามมาลงรหัสในกระดาษบันทึกรหัส โดยยึด

หลักเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 :102)

มากที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนน	5
มาก	ให้น้ำหนักคะแนน	4
ปานกลาง	ให้น้ำหนักคะแนน	3
น้อย	ให้น้ำหนักคะแนน	2
น้อยที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนน	1

3. นำข้อมูลไปประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์

4. แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยเปรียบเทียบตามเกณฑ์ 5 ระดับ ดังนี้

(บุญชม ศรีสะอาด, 2545 :103)

4.51 – 5.00	หมายถึง	ความคิดเห็นมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	ความคิดเห็นมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	ความคิดเห็นปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	ความคิดเห็นน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	ความคิดเห็นน้อยที่สุด

5. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน

โดยรวมและเป็นรายด้าน

6. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้ใช้การอธิบายเนื้อหา ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถร่วมแสดงข้อเสนอแนะได้อย่างเต็มที่และเป็นอิสระ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ความถี่ (Frequency)

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูล ดังนี้

N แทนจำนวนประชากร

n แทนขนาดกลุ่มประชากร

$\bar{X}$ ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์หาค่าสถิติของข้อมูลและเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล
3. วิเคราะห์ข้อเสนอเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ โดยใช้ค่าความถี่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ต่อไปนี้เป็นรายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูลตามที่ได้ผู้วิจัยได้เสนอผลไว้ดังนี้

1.วิเคราะห์คุณลักษณะทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าความถี่ และการหาค่าร้อยละปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุและระดับชั้นปี

คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	142	64.3
1.2 หญิง	79	35.7
รวม	221	100.00
2. อายุ		
2.1 18-33 ปี	166	75.1
2.2 34-49 ปี	55	24.9
2.3 50 ปี ขึ้นไป	0	0
รวม	221	100.00
3. ระดับชั้นปี		
3.1 ชั้นปีที่ 1	124	56.1
3.2 ชั้นปีที่ 2	77	34.9
3.3 ชั้นปีที่ 3	20	9.0
รวม	221	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 221 คน

1.จำแนกเป็นเพศ พบว่า เพศชาย จำนวน 142 คน (ร้อยละ 64.3) เพศหญิง จำนวน 79 คน (ร้อยละ 35.7)

2. จำแนกเป็นอายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 18-33 ปี จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 75.1 และอายุ 34-49 ปี จำนวน 55 คนคิดเป็นร้อยละ 24.9 รองลงมา อายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 0 คน

3. จำแนกตามระดับชั้นปี พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในชั้นปีที่ 1 จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 56.1 และ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 34.9 รองลงมาเป็นชั้นปีที่ 3 จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน

ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. ด้านเนื้อหาวิชา	3.93	.655	มาก	2
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.86	.710	มาก	3
3. ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.93	.731	มาก	1
รวม	3.91	.642	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ อยู่ในระดับ มาก ทั้ง 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X} = 3.93$) รองลงมา คือ ด้านเนื้อหาวิชา ($\bar{X} = 3.93$) และ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.86$)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ด้านเนื้อหาวิชา

ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน	ร้อยละของความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน	96 (43.4)	85 (38.5)	33 (14.9)	5 (2.3)	2 (.9)	4.21	.844	มาก
2. เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	65 (29.4)	102 (46.2)	48 (21.7)	5 (2.3)	1 (.5)	4.01	.803	มาก
3.เนื้อหาที่อาจารย์สอนตรงกับหลักสูตรที่กำหนดไว้	58 (26.2)	94 (42.5)	55 (24.9)	11 (5.0)	3 (1.4)	3.87	.905	มาก
4.เนื้อหาที่สอนถูกต้องทันสมัย	56 (25.3)	93 (42.1)	46 (20.8)	25 (11.3)	1 (.5)	3.80	.959	มาก
5.เนื้อหาที่มีประโยชน์และนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	62 (28.1)	83 (37.6)	48 (21.7)	13 (5.9)	15 (6.8)	3.74	1.132	มาก
รวม						3.93	.655	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่าความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ในด้านเนื้อหาวิชา โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.93$) และจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน ($\bar{X} = 4.21$) รองลงมา เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.01$) ถัดมา เนื้อหาที่อาจารย์สอนตรงกับหลักสูตรที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 3.87$) ถัดลงมา

เนื้อหาที่สอนถูกต้อง ทันสมัย($\bar{X} = 3.80$) และเนื้อหา มีประโยชน์และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X} = 3.74$)

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ด้านการจัดการเรียนการสอน

ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน	ร้อยละของความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ชี้แจงแนวการสอนให้นักศึกษาทราบอย่างชัดเจน	79 (35.7)	75 (33.9)	51 (23.1)	14 (6.3)	2 (.9)	3.97	.962	มาก
2. แนะนำแนวทางการเรียนให้นักศึกษาทราบ	70 (31.7)	83 (37.6)	53 (24.0)	10 (4.5)	5 (2.3)	3.91	.968	มาก
3. มีพฤติกรรมที่แสดงถึงความจริงใจ เอาใจใส่ต่อการสอน	58 (26.2)	85 (38.5)	63 (28.5)	13 (5.9)	2 (.9)	3.83	.916	มาก
4. มีเทคนิคการสอนที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานและสนใจการเรียน	67 (30.3)	85 (38.5)	42 (19.0)	24 (10.9)	3 (1.4)	3.85	1.016	มาก
5. เปิดโอกาสให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาด้วยกัน	62 (28.1)	91 (41.2)	39 (17.6)	12 (5.4)	17 (7.7)	3.76	1.147	มาก
รวม						3.86	.710	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่าความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ในด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.86$) และจำแนกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ชี้แจงแนวการสอนให้นักศึกษาทราบอย่างชัดเจน($\bar{X} = 3.97$) รองลงมา แนะนำแนวทางการเรียนให้นักศึกษาทราบ($\bar{X} = 3.91$) ถัดมา มีเทคนิคการสอนที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานและสนใจการเรียน($\bar{X} = 3.85$) ถัดลงมา มีพฤติกรรมที่แสดงถึงความจริงใจ เอาใจใส่ต่อการสอน($\bar{X} = 3.83$) และเปิดโอกาสให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาด้วยกัน($\bar{X} = 3.76$)

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ด้านการวัดผลและประเมินผล

ความคิดเห็นของ นักศึกษาที่มีต่อ กระบวนการจัดการ เรียนการสอน	ร้อยละของความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1.จัดให้มีการทดสอบ ก่อนและหลังเรียน	85 (38.5)	84 (38.0)	38 (17.2)	12 (5.4)	2 (.9)	4.07	.923	มาก
2.แจ้งเกณฑ์การสอบผ่าน และเครื่องมือประเมินผล การเรียนให้นักศึกษา ทราบล่วงหน้า	74 (33.5)	91 (41.2)	45 (20.4)	10 (4.5)	1 (.5)	4.02	.873	มาก
3.วัดและประเมินผลได้ ครอบคลุมจุดประสงค์ที่ ศึกษา	76 (34.4)	84 (38.0)	49 (22.2)	11 (5.0)	1 (.5)	4.00	.899	มาก
4.การตัดสินผลการสอบ ของอาจารย์มีความ ยุติธรรม	65 (29.4)	92 (41.6)	35 (15.8)	25 (11.3)	4 (1.8)	3.85	1.025	มาก
5. ให้นักศึกษามีส่วนร่วม ในการประเมินผลการ เรียน	66 (29.9)	75 (33.9)	48 (21.7)	17 (7.7)	15 (6.8)	3.72	1.168	มาก
รวม						3.93	.731	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่าความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ในด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.93$) และจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ จัดให้มีการทดสอบก่อนและหลังเรียน ($\bar{X}=4.07$) รองลงมา แจ้งเกณฑ์การสอบผ่านและเครื่องมือประเมินผล

การเรียนรู้ให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า($\bar{X}=4.02$) ถัดมา วัดและประเมินผลได้ครอบคลุมจุดประสงค์ที่ศึกษา($\bar{X}=4.00$) ถัดลงมา การตัดสินผลการสอบของอาจารย์มีความยุติธรรม($\bar{X}=3.85$) และให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน($\bar{X}=3.72$)

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

จากการศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยสรุปภาพรวมมีผู้ให้ข้อเสนอแนะจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ (0.16) ส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะตามตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ด้านเนื้อหาวิชา	จำนวน
1. เนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนเยอะไป	3
2. มีกิจกรรมน้อยมาก คั่นว่าเนื้อหาไม่ทัน	13
รวม	16

จากตารางพบว่า ข้อเสนอแนะความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์จำแนกเป็นรายข้อมูล พบว่า มีกิจกรรมน้อย คั่นว่าเนื้อหาไม่ทัน 13 คน และเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนเยอะ 3 คน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ด้านการจัดการเรียนการสอน	จำนวน
1. ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น	2
2. มีส่วนร่วมในกิจกรรมมาก การเรียนการสอนมีน้อย	14
รวม	16

จากตารางพบว่า ข้อเสนอแนะความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์จำแนกเป็นรายข้อมูล พบว่า มีส่วนร่วมในกิจกรรมมาก การเรียนการสอนมีน้อย 14 คน และควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น 2 คน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ด้านการวัดผลและประเมินผล	จำนวน
1. การออกเกรดซ้ำ	14
2. นักศึกษาไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการประเมิน	2
รวม	16

จากตารางพบว่า ข้อเสนอแนะความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ จำแนกเป็นรายข้อมูล พบว่า การออกเกรดซ้ำ 14 คน และ นักศึกษาไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการประเมิน 2 คน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผลการวิจัย
7. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์การของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

2. สมมติฐานการวิจัย

ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลาง

3.วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีและขั้นตอนในการศึกษาตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษา จำนวน 494 คน และกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่ได้จากการใช้สูตรทาโร ยามาเน่ จำนวน 221 คน

2.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกเฉพาะข้อมูลที่เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับชั้นปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการทำวิจัยและอบรมในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน จากนักศึกษาตามเวลาที่กำหนด
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนด้วยตนเอง จนได้แบบสอบถามครบตามจำนวนทุกฉบับ

4.การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ได้จัดทำข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

- 1.ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
- 2.นำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามมาลงรหัสในกระดาศบบ์ที่กรหัส โดยยึดหลักเกณฑ์

ดังนี้

มากที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนน	5
มาก	ให้น้ำหนักคะแนน	4
ปานกลาง	ให้น้ำหนักคะแนน	3

น้อย	ให้น้ำหนักคะแนน	2
น้อยที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนน	1
3. นำข้อมูลไปประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์		
4. แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยเปรียบเทียบตามเกณฑ์ 5 ระดับ ดังนี้		
4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

5. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

6. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยใช้การอธิบายเนื้อหา ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด

5.สรุปผลการวิจัย

1.วิเคราะห์คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 221 คน เพศชาย จำนวน 142 คน เพศหญิง จำนวน 79 คน อายุ ส่วนใหญ่มีอายุ 18-33 ปี จำนวน 166 คน และอายุ 34-49 ปี จำนวน 55 คน ระดับชั้นปี ส่วนใหญ่อยู่ในชั้นปีที่ 1 จำนวน 124 คน และ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 77 คน รองลงมาเป็นชั้นปีที่ 3 จำนวน 20 คน

2. วิเคราะห์ ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านเนื้อหาวิชา และ ด้านการจัดการเรียนการสอน

2.1 ด้านเนื้อหาวิชา

พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก และจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนรองลงมา เนื้อหา มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ถัดมา เนื้อหาที่อาจารย์สอนตรงกับหลักสูตรที่กำหนดไว้ถัดลงมา เนื้อหาที่สอนถูกต้อง ทันสมัยและเนื้อหา มีประโยชน์และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

พบว่าความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก และจำแนกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ชี้แจงแนวการสอนให้นักศึกษาทราบอย่างชัดเจนรองลงมา แนะนำแนวทางการเรียนให้นักศึกษาทราบถัดมา มีเทคนิคการสอนที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานและสนใจการเรียนถัดลงมา มีพฤติกรรมที่แสดงถึงความจริงใจ เอาใจใส่ต่อการสอนและเปิดโอกาสให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาด้วยกัน

2.3 ด้านการวัดผลและประเมินผล

พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ จัดให้มีการทดสอบก่อนและหลังเรียนรองลงมา แจ้งเกณฑ์การสอบผ่านและเครื่องมือประเมินผลการเรียนให้นักศึกษาทราบล่วงหน้าถัดมา วัดและประเมินผลได้ครอบคลุมจุดประสงค์ที่ศึกษาถัดลงมา การตัดสินผลการสอบของอาจารย์มีความยุติธรรมและให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

จากการศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยสรุปภาพรวมมีผู้ให้ข้อเสนอแนะ มีกิจกรรมน้อย คำนวณเนื้อหาไม่ทัน ,เนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนเยอะ ,มีส่วนร่วมในกิจกรรมมาก ทำให้การเรียนการสอนมีน้อย ,ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น ,การออกเกรดซ้ำ ,นักศึกษาไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการประเมิน

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

สมมติฐาน ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง

จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากที่ผลการวิจัย ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า

1. มีจุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน
2. เนื้อหามีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
3. มีการชี้แจงแนวการสอนให้นักศึกษาทราบอย่างชัดเจน
4. มีการแนะนำแนวทางการเรียนให้นักศึกษาทราบ
5. มีการทดสอบก่อนและหลังเรียน
6. มีการแจ้งเกณฑ์การสอบผ่านและเครื่องมือประเมินผลการเรียนให้นักศึกษาทราบ

ล่วงหน้า

ดังนั้นความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ จึงอยู่ในระดับมาก

7. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม
2. ควรกระชับเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน
3. ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น
4. ควรมีการใส่ใจในการออกเณรนักศึกษาให้เร็วขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในเรื่องบุคลิกภาพของอาจารย์ และความสัมพันธ์กับนักศึกษาในการจัดการเรียนการสอน

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ ไหมตาจักร และคณะ. (2547). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโครงการหลักสูตรภาษาอังกฤษโรงเรียนเบญจมราชูทิศ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยนเรศวร
- กิ่งแก้ว เอี่ยมแล้ม. (2542). ภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษาปริญญาโทการศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2540). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา. (2539). เมืองไทยในความใฝ่ฝันของนักคิดอาวุโส.[ม.ป.ท.: ม.ป.พ]
- จินดา เพ็ชรรัตน์. (2543). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักศึกษาเป็นศูนย์กลางในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ฉลอง บุญญานันต์ และศุภชัย ศุภวรรณ. (2529). โครงการวิจัยที่ 3 โครงการวิจัยสถานภาพและบทบาทใน
อนาคตของสถาบันฝึกหัดครูในการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาประเทศ: รายงานการวิจัย .
กรุงเทพมหานคร : กรมการฝึกหัดครู.
- ชวนชัย เชื้อสาธุชน. (2541). โครงการประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ระดับ
ประถมศึกษาตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ พ.ศ. 2539จังหวัดอุบลราชธานี. อุบลราชธานี :
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2547). การนิเทศการสอนแผนใหม่. กรุงเทพมหานคร : โพธิ์เพชร.
- ชูรัตน์ เจริญสุข. (2545). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในสถาบัน
ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ.ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ถาวร สารวิทย์. (2523). อุตสาหกรรมศิลป์ สำหรับครูประถมศึกษา และมัธยมศึกษา.พิษณุโลก :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

ทวีศิลป์ พรหมสุวรรณ. (2542). การศึกษาเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม).

ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ทิพย์วัลย์ สุรินยา และคณะ. (2539). จิตวิทยาทั่วไป= General psychology. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชา
จิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ทิพย์สุดา นัยทรัพย์. (2548, มิถุนายน – กันยายน). “บทความ อิทธิพลของภาษาอังกฤษในวิถีชีวิตไทย,”
วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. 2(1). 38.

บุญชม ศรีสะอาด. (2538). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยา
สาส์น.

ปรีชา หิรัญประดิษฐ์. (2545). รายงานผลการวิจัย เรื่อง สถานภาพการเรียนรู้และการสอนภาษาไทยให้แก่ชาว
ต่างประเทศในประเทศ. สุโขทัย : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

พรชูลี อาชาวำรุง. (2525). ภาษาอังกฤษสำหรับนักวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

———. (2541). การเรียนรู้ภาษาที่สอง : ผลการวิจัยเอกสาร. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรพิมล เสนะวงศ์. (2547). รายงานการวิจัยเรื่อง อาจารย์ชาวต่างประเทศ: องค์ประกอบสำคัญของการ
ประกันคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. กรุงเทพฯ.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาตะวันตก. คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พิชิต ฤทธิรัฐ. (2548). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : เฮ้าส์ ออฟ
เคอร์รี่ส์.

พิพัฒน์ วิเชษฐวรรณ. (2540). แผนการศึกษาแห่งชาติแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร :
เดอะบุ๊คส์.

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. (2550). คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. (Online). Available HTTP :
<http://human.psu.ac.th/People/index.php> .

ยุพิน พิพิธกุล และอรพรรณ ต้นบรรจง. (2536). เทคโนโลยีในการผลิตสื่อการสอนคณิตศาสตร์.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักส่งเสริมและฝึกอบรมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต
บางเขน.

เขาวดี วินุญศรี. (2545). การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์= **Measurement And Achievement**

Test Construction. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ระวีวรรณ ศรีคร้ามกรัน. (2543). เทคนิคการสอน. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วันเพ็ญ จันทร์เจริญ. (2542). การเรียนการสอนปัจจุบัน. สกลนคร : คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏสกลนคร

วิจิตร ศรีสอ้าน. (2518). หลักการอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

วิรัตน์ ไทยชนะ และคณะ. (2545). คู่มือและแนวทางการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. [ม.ป.ท.:ม.ป.พ.].

วิราพร พงศ์อาจารย์. (2542). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย. พิษณุโลก : สำนักงานส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.

ศักดิ์ดา ทรัพย์ขวัญเมือง. (2543). การบริหารงานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักศึกษาเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. 2555

สรพรเพชญ อิศริยวัชกร. (2546). ทฤษฎีการสอนสู่การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มเวลา.ราชบุรี : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). รายงาน “การสังเคราะห์รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูต้นแบบ” (ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

สุคนธ์ ภูริเวทย์. (2544). การออกแบบการสอน= **Instructional design.** กรุงเทพมหานคร :มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุพัตร์ พิบูลย์. (2544). การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment). นนทบุรี : จตุพร ดีไซน์.

สุรณี แก้วกลม. (2546). ความพึงพอใจของนักศึกษาวิชาเอกภาษาต่อกระบวนการเรียนการสอนโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี. อุบลราชธานี : สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ.

สุวัฒนา เอี่ยมอพรพรรณ และคณะ. (2546). **แนวคิดและแนวปฏิบัติสำหรับครูเพื่อรองรับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิทย์ มูลคำ. (2541). **ครบเครื่องเรื่องวิทยากร**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :ดวงกมลสมัย.

Aviva Chomsky. (1998). **Identity and struggle at the margins of the nation-state :The laboring peoples of Central America and the Hispanic Caribbean**.Durham [N.C.] : Duke University Press.

Barratt, Leslie and E.H. Kontra. (2000. Autumn). “Native-English-Speaking Teachers in Cultures Other Than Their Own.” **TESOL Journal**. 9(3) :19 – 23

David Sanford. (1972). **Who Put the Con in Consumer**. Now York : Liveright. Hu Liangcai and Liu Pingping. (2004), January). “Foreign teacher in China’s English teaching perspective,” **Journal of Hunan City University, Humanities & Social Sciences**. 25(1):102-105.

Lee Cogan. (1974). **Studies in prose writing** . New York : Holt. Rinehart and Winston.

Lin Zhu. (2006, June). “Bilingual education goal and foreign teacher’s function analysis,” **Journal of Xi’an International Studies University**. 14 (2) : 91 – 93.

Rajagopalan, Kanavillil. (2004, April). “The Concept of ‘Word English’ and It’s Implications for ELT.” **ELT Journal**. 58(2) : 116

Wiersma. William and Jurs, Stephen G. (1990). **Educational Measurement and Testing**. Boston : Allyn and Bacon.

Wu Shufang. (2006, August.) “Perspective foreign teacher in China’s English teaching.” **Journal of Qiongzhou University**. 13 (4) : 35-36.

Zhou Jiaqiu. (2006, February). “Foreign teacher teaching effect diagnosis,” **Journal of Zhaoqing University**. 27 (1) : 72 – 74.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง : ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของ
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

คำชี้แจง

1.แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อ
กระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ตอนที่ 1 คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน

2. ในการตอบแบบสอบถามขอความกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของ
แบบสอบถาม และผู้วิจัยจะใช้คำตอบของท่านเพื่อการวิจัยเท่านั้น จะไม่กระทบต่อการเรียน และ
สถานภาพของท่านแต่ประการใด แต่กลับจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการ
สอนโอกาสต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากนักศึกษาด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ
โอกาสนี้

ผู้วิจัย

นายชุมพร บุญราช

ตอนที่ 1

คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() 18 – 33 ปี

() 34 – 49 ปี

() 50 ปีขึ้นไป

3. ระดับชั้นปี

() ชั้นปีที่ 1

() ชั้นปีที่ 2

() ชั้นปีที่ 3

ตอนที่ 2

ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของ
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

คำชี้แจง จากคำถามในแต่ละข้อ โปรดพิจารณาว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนของ
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ อยู่ในระดับใด

โดยการเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติที่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษา
ตามเกณฑ์ ดังนี้

ความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด

ความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก

ความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง

ความคิดเห็น อยู่ในระดับน้อย

ความคิดเห็น อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
00	จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน			✓		

คำอธิบาย ข้อ 00

ในช่อง “จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน” ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย
✓ ลงในช่อง “ปานกลาง” แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ระดับจุดประสงค์การเรียนรู้
มีความชัดเจน อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	1. ด้านเนื้อหาวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน					
2	เนื้อหา มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
3	เนื้อหาที่อาจารย์สอนตรงกับหลักสูตรที่กำหนดไว้					
4	เนื้อหาที่สอนถูกต้อง ทันสมัย					
5	เนื้อหา มีประโยชน์และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
6	2. ด้านการจัดการเรียนการสอน ชี้แจงแนวการสอนให้นักศึกษาทราบอย่างชัดเจน					
7	แนะนำแนวทางการเรียนให้นักศึกษาทราบ					
8	มีพฤติกรรมที่แสดงถึงความจริงใจ เอาใจใส่ต่อการสอน					
9	มีเทคนิคการสอนที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานและสนใจการเรียน					
10	เปิดโอกาสให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาด้วยกัน					
11	3. ด้านการวัดผลและประเมินผล จัดให้มีการทดสอบก่อนและหลังเรียน					
12	แจ้งเกณฑ์การสอบผ่านและเครื่องมือประเมินผล การเรียนให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า					
13	มอบหมายงานให้นักศึกษาทำเพื่อเก็บคะแนนระหว่างภาคเรียนได้เหมาะสม					
14	วัดและประเมินผลได้ครอบคลุมจุดประสงค์ที่ศึกษา					
15	การตัดสินผลการสอบของอาจารย์มีความยุติธรรม					
16	ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน ของตนเอง					

ตอนที่ 3

ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน
ของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

กรุณาให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ ทั้ง 3 ด้าน ตามความคิดเห็นของนักศึกษา

1. ด้านเนื้อหาวิชา

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการวัดผลและประเมินผล

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายชุมพร บุญราช
วัน เดือน ปี เกิด	12 พฤษภาคม พ.ศ. 2522
ที่อยู่ปัจจุบัน	83 หมู่ 11 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ตำบลสะเดียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำพิเศษ
โทรศัพท์	085-741-6070
ประวัติการศึกษา	รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์)มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พธ.บ. (เอกสังคมศึกษา)มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผลงานวิจัย	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการดำเนินงานของวัด อำเภอเมืองหนองคาย